

**Treball de final de grau**

**Traducció del testament  
de Paul Newman**

Helena Huguet Ribelles

Tutora: Auba Llompart

Grau de Traducció i Interpretació

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya

Vic, 15 de maig de 2017

“When a language dies, a way of understanding the world dies with it,  
a way of looking at the world.”

**George Steiner**

## **Agraïments**

A la meva tutora del treball de fi de grau, la Dra. Auba Llompart Pons, per la seva comprensió, motivació, paciència i suport incondicional i pel bon guiatge durant la realització del treball.

## Resum

L'objectiu principal d'aquest treball és aplicar els coneixements adquirits durant la carrera, i no hi ha millor manera de dur la teoria a la pràctica, que la d'haver de realitzar una traducció treballada i justificada d'un tema en concret, en aquest cas un testament, i tenir les eines necessàries per raonar i defensar les decisions preses durant el procés de traducció. El tema que he escollit forma part del vast àmbit de la traducció jurídica, la qual es caracteritza per un llenguatge molt ric i unes expressions concretes. El meu treball de fi de grau es basa en la traducció del testament de Paul Newman, un filantrop, actor i director de cinema estatunidenc. Tot seguit trobareu una breu biografia, l'explicació i definició de l'estructura del dret successori nord-americà i el català i una comparativa d'ambdós; el text original en anglès i la seva traducció al català, un comentari traductològic, les conclusions i les fitxes terminològiques que inclouen vocabulari específic i paraules clau de la traducció.

**Paraules clau:** traducció jurídica, testament, successió, herència, dret civil, marmessor.

## Abstract

The main aim of this project is to put into practice the knowledge we have acquired through the Translation and Interpreting degree. Creating a well crafted and justified translation of a specific topic—in this case a Last Will and Testament—and knowing how to justify every decision that has been made throughout the translating process is the best way of demonstrating our well-grounded learning. The selected topic falls under the broad field of Legal Translation, characterized by a rich language and highly precise expressions. My final project is based on the translation of Paul Newman's Last Will and Testament, a North American philanthropist, actor and film director. Hereunder you will find a brief biography, a definition and explanation of the structure of the American and Catalan Inheritance Laws, and a comparison of both models; the source text in English and its translation into Catalan, a translation commentary, the conclusions and the terminological files, which include specific vocabulary and the translation's key words.

**Key words:** translation, last will and testament, Inheritance Law, Civil Law, Executor.

# Índex

|  |    |
|--|----|
| 1. Introducció.....  | 6  |
| 1.1. Objectius del treball .....                               | 6  |
| 1.2. Metodologia.....  | 7  |
| 1.3. Particularitats del text jurídic .....                    | 8  |
| 1.4. Biografia de Paul Newman .....                            | 9  |
| 2. Marc teòric.....  | 10 |
| 2.1. La successió i el testament.....                          | 10 |
| 2.2. La successió hereditària a Catalunya .....                | 11 |
| 2.2.1. Estructura d'un testament català.....                   | 16 |
| 2.3. La successió hereditària a Estats Units .....             | 17 |
| 2.3.1. Estructura d'un testament estatunidenc.....             | 18 |
| 3. Traducció.....  | 20 |
| 3.1. Text de sortida.....                                      | 20 |
| 4. Text d'arribada .....                                       | 30 |
| 5. Identificació i resolució dels problemes de traducció ..... | 40 |
| 5.1. El procés traductològic .....                             | 40 |
| 5.2. Problemes lingüístics.....                                | 40 |
| 5.2.1. Morfosintàctics.....                                    | 40 |
| 5.2.2. Lexicosemàntics .....                                   | 51 |
| 5.2.3. Ortogràfics.....  | 59 |
| 5.2.4. Altres tipus.....                                       | 61 |

|        |                                      |     |
|--------|--------------------------------------|-----|
| 5.3.   | Procediments de traducció .....      | 64  |
| 5.3.1. | L'adaptació .....                    | 64  |
| 5.3.2. | L'amplificació i la compressió ..... | 65  |
| 5.3.3. | El calc.....                         | 65  |
| 5.3.4. | La modulació .....                   | 66  |
| 5.3.5. | El préstec .....                     | 67  |
| 5.3.6. | La traducció literal .....           | 68  |
| 5.3.7. | La transposició .....                | 68  |
| 5.3.8. | La compensació .....                 | 69  |
| 5.3.9. | L'equivalència.....                  | 69  |
| 6.     | Conclusions .....                    | 71  |
| 7.     | Bibliografia i webgrafia.....        | 74  |
| 8.     | Annex .....                          | 79  |
| 8.1.   | Fitxes terminològiques.....          | 79  |
| 8.2.   | Text paral·lel 1 (català) .....      | 111 |
| 8.3.   | Text paral·lel 2 (català) .....      | 113 |
| 8.4.   | Text paral·lel 1 (anglès) .....      | 116 |
| 8.5.   | Text paral·lel 2 (anglès) .....      | 118 |

# 1. Introducció

## 1.1. Objectius del treball

Abans de començar a redactar el Treball de Final de Grau o qualsevol altre tipus de treball, cal establir-ne els objectius per tenir unes pautes a seguir i permetre una elaboració més fluïda i sense entrebancs. Concretament, els objectius principals són els següents:

- Assumir la totalitat d'un encàrrec de traducció d'un text de temàtica jurídica
- Aplicar els coneixements adquirits durant la carrera
- Realitzar individualment una traducció fidel al contingut del text de sortida i intentar evitar que el lector de la llengua d'arribada percebi que és un text traduït
- Incrementar els coneixements del dret successori català i estatunidenc
- Aprendre i ampliar la terminologia i la fraseologia testamentària en català, en anglès i fins i tot, en espanyol
- Utilitzar els coneixements de traducció jurídica adquirits fins ara, i emprar aquest treball com a eina de millora i d'ampliació
- Saber identificar quines fonts són fiables, basant-me en el que vaig aprendre a l'assignatura de Documentació
- Escollir textos paral·lels que em serveixin com a model a l'hora de resoldre dubtes plantejats pel text de sortida
- Saber realitzar adequadament una bibliografia seguint el format APA
- Dur a terme un buidatge terminològic emprant el programa TRADOS Multiterm
- Saber defensar correctament en el comentari traductològic les decisions preses durant el procés de traducció
- Aprendre l'estructura d'un text acadèmic i com redactar-lo

## 1.2. Metodologia

En aquest apartat es descriu el procediment realitzat durant l'elaboració del treball, per així complir els objectius establerts a l'inici. El mètode que vaig emprar es basa en el que hem après durant la carrera i que ens servirà per poder traduir correctament qualsevol text de l'especialitat que sigui. Per tal de poder assolir els objectius fixats, primerament s'ha de recollir informació variada sobre els aspectes a cobrir amb aquest treball.

En primer lloc, vaig cercar informació relacionada amb la legislació de successions existent a Catalunya i a Estats Units, per tal de fer-me una idea del funcionament i poder realitzar una comparativa d'ambdós models. Un cop vaig tenir tota la informació necessària, vaig intentar redactar-la d'una forma sintetitzada i simplificada, per facilitar la comprensió dels lectors. He de reconèixer que els llibres que van ser més útils per a redactar la teoria van ser *El inglés jurídico*, (2012) i *El inglés jurídico norteamericano* (2007), tots dos d'Enrique Alcaraz i *L'estatut jurídic del curador en el Codi de successions*, d'Ester Arroyo (2001), juntament amb diverses publicacions en línia, com el Llibre quart del Codi civil català i el web del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya. Tot seguit, vaig escollir el text amb el que treballaria, és a dir el text de sortida. S'ha d'anar amb molta cura a l'hora d'escollir-lo, ja que, perquè sigui vàlid no ha d'estar traduït prèviament ni al català ni al castellà. Actualment és una tasca senzilla perquè disposem de moltes fonts d'informació, encapçalades per Internet, que ens simplifiquen i ens permeten elegir o descartar a una velocitat considerablement ràpida. Per facilitar la resolució de dubtes de traducció o d'estructura del text, vaig buscar models de testaments en ambdues llengües i en vaig escollir dos en català i dos en anglès. A continuació, vaig llegir el text de sortida des d'un punt de vista analític, ja que l'objectiu principal era identificar els mots principals o la fraseologia més característica d'aquell text i que ens suposés algun repte de traducció. Aquestes paraules o frases, les vaig incloure en el recull terminològic que vaig realitzar amb el gestor de bases terminològiques Trados Multiterm. Personalment, m'agrada inserir comentaris amb possibles traduccions, la definició, una frase que contingui la paraula perquè la comprensió sigui més fàcil, en paraules que em representaran una dificultat a l'hora de traduir. Per redactar aquests comentaris, m'ajudo de diccionaris monolingües i bilingües, enciclopèdies i guies de traducció jurídica. És una bona manera d'aprendre nous continguts que més tard podrem aplicar a la traducció i d'eliminar o suavitzar les incidències de la traducció. Una vegada finalitzades les fitxes terminològiques, vaig incloure-les a l'apartat



d'annexos, juntament amb els textos paral·lels escollits. Llavors, vaig realitzar la traducció amb l'ajuda de diccionaris, del glossari terminològic que vaig crear i seguint els comentaris que m'havia anat fent durant la lectura del text.

Després d'aquest laboriós procés, vaig començar l'anàlisi per tal d'identificar i classificar els reptes trobats en la traducció i per mostrar com havia resolt cada cas. Primerament, vaig informar-me de l'estructura que havia de tenir el comentari traductològic i vaig cercar les fonts d'informació que prèviament havia escollit. Finalment, vaig redactar les conclusions i una valoració general del treball basant-me en la part pràctica del projecte i en les reflexions realitzades durant tot el procés.

### **1.3. Particularitats del text jurídic**

La traducció jurídica i la traducció jurada solen ésser confoses generalment, ja que són dos conceptes molt diferents però que semblen el mateix.

La traducció jurídica és la que tradueix documents de l'àmbit legal d'una llengua a una altra, ja siguin públics, és a dir, documents oficials emesos per una administració o un organisme públic, o privats, els titulars de les quals són particulars o empreses. La traducció jurada, en canvi, és la traducció de documents oficials que està signada, segellada i certificada per un traductor jurat reconegut i habilitat pel Ministeri d'assumptes exteriors.

Roberto Mayoral Asensio (2003, en línia), està totalment en desacord en vincular els termes traducció jurídica i traducció jurada, ja que els considera dos elements de diferent classe. Mayoral opina que la traducció jurídica hauria de formar part de la mateixa classe de traduccions com l'econòmica, la científica, la tècnica, etc., perquè és una traducció que es defineix respecte als textos que la formen. En canvi, la traducció jurada es defineix respecte als condicionaments socials que succeeixen en el procés de realització d'aquest tipus de traducció.

Segons Julia Lobato Patricio (2009, en línia), per trobar les definicions dels termes o conceptes jurídics i determinar-ne l'equivalència en un altre idioma, o millor dit, en un altre sistema jurídic, s'ha de recórrer a diferents codis, als diccionaris jurídics, als manuals de dret, etc. dels dos sistemes jurídics amb els que s'estigui treballant. Lobato creu que només així podrem determinar la naturalesa d'aquell terme i buscar-ne l'equivalent, en cas que existeixi.

## 1.4. Biografia de Paul Newman

Com ens diu el web de L'IMDb (Internet Movie Database), és a dir la base de dades de pel·lícules a Internet, Paul Leonard Newman va nèixer a Shaker Heights, Ohio l'any 1925. Va ser un actor, director i productor estatunidenc que va guanyar diversos premis del món cinematogràfic, entre aquests, dos Òscar, un dels quals era honorífic, tres Globus d'Or, un BAFTA (Premis de Cinema de l'Acadèmia Britànica), un Emmy i un SAG (Premis del Sindicat d'Actors). Va protagonitzar més de 70 pel·lícules, sis de les quals dirigides per ell. Newman va tenir dos matrimonis, el primer va ser breu i només va durar nou anys amb Jaqueline Witte i el segon, que va ser el definitiu, amb l'actriu Joane Woodward de l'any 1958, fins a la mort de Newman l'any 2008. Va tenir tres fills amb cada dona, amb Jaqueline Witte un noi i dues noies, Alan Scott Newman (1950), Stephanie Newman (1951) i Susan Kendall Newman (1953), i amb Joane Woodward, tres noies, Elinor Teresa Newman (1959), Melissa Steward Newman (1961) i Claire Olivia Newman (1965).

No només era conegut per la seva faceta d'actor, sinó que també va tenir una gran activitat social i política. En memòria d'Alan Scott Newman, fill que va tenir amb la primera esposa Jaqueline Witte, que va morir de sobredosi, va crear el Centre Scott Newman per ajudar a persones víctimes de la droga. El 1978 va representar Estats Units a la Conferència del Desarmament de la ONU i el 1990 UNICEF el va nomenar "pare de l'any". A més a més, va fundar diversos campaments d'estiu anomenats *Hole in the Wall Camps*, gratuïts i subvencionats per diferents entitats, que es dediquen a divertir i entretenir nens amb malalties greus. El 1982 va fundar una línia de productes d'alimentació anomenada *Newman's Own*, els beneficis de la qual es donen a la caritat.

Paul Newman mor el 26 de setembre de 2008, a la seva granja prop de Connecticut, després d'haver-se sotmès a un inefectiu tractament de quimioteràpia per tractar el càncer de pulmó que li havien detectat a principis d'aquell any.

## 2. Marc teòric

El treball es centra en els testaments i la successió a Catalunya i als Estats Units. Per realitzar el marc teòric i el treball en general, he elegit la legislació de Catalunya en comptes de la d'Espanya perquè em queda més propera, ja que és la comunitat autònoma on he nascut i en la qual estudio i treballa i perquè la traducció en què es basa el treball és de la llengua anglesa al català; i els Estats Units perquè el testament que he traduït es va redactar allà, concretament, a l'estat de Connecticut.

Les principals fonts que he emprat per a la redacció d'aquest apartat i dels seus subapartats, s'hi troben *El inglés jurídico* d'Enrique Alcaraz (2012), *El inglés jurídico norteamericano* d'Enrique Alcaraz (2007), *L'estatut jurídic del curador en el Codi de successions* d'Ester Arroyo (2001), el web del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya (2014, en línia) i diverses publicacions en línia, com el *Llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions* (2009, en línia) i la tesi doctoral *El negoci jurídic testamentari en el dret civil de Catalunya* de Juan Marsal Guillaumet (en línia).

El Codi civil de Catalunya està compost per sis llibres, per a realitzar aquest treball he utilitzat el Llibre quart, que he anomenat anteriorment, que és el que inclou tota la regulació del Codi de successions per causa de mort i altres lleis especials relacionades amb aquest àmbit.

### 2.1. La successió i el testament

Segons l'Enciclopèdia Catalana, la successió és el fenomen jurídic en què es transmet la titularitat dels drets o de les relacions jurídiques del causant al successor o hereu. Per tal que aquest canvi de propietat sigui possible, especifica que ha de complir uns requisits: que es tracti d'una relació jurídica transmissible, que hi hagi un canvi de subjecte (causant-hereu) i que l'element que es transmeti es mantingui idèntic. Es considera successió sempre que algú adquireix una propietat o uns drets provinents d'una altra persona, però normalment es relaciona directament el concepte de successió per *mortis causa*. L'Enciclopèdia Catalana remarca que la majoria de sistemes legislatius han admès la successió del causant difunt a altres persones, les quals solen tenir un lligam parentiu amb el difunt.

El Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya (2014, en línia) descriu l'herència com "el conjunt de béns, drets i obligacions que deixa una persona

en el moment de la seva mort” i el testament és la declaració amb la qual aquesta persona disposa aquests béns a un o més hereus, i a la vegada, també pot instaurar llegats i altres disposicions per més enllà de la seva mort.

## **2.2. La successió hereditària a Catalunya**

El llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions va ser aprovat per la Llei 10/2008 el 10 de juliol de 2008, que es va iniciar amb la Llei 29/2002. El llibre quart actualitza el dret successori a Catalunya, que s'incloua en el Codi de successions per causa de mort de l'any 1991. Tot i partir del model existent, s'introdueixen modificacions que s'adapten als canvis que han experimentat la societat i l'economia.

Segons la Consellera de Justícia Montserrat Tura, en la presentació del Llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions, (2009, en línia), des del punt de vista social, els trets més destacables i les modificacions més significatives són les que inclouen elements presents com la violència familiar i el gènere, fets que s'han inclòs també a les causes d'indignitat per succeir. A més, també s'ha de tenir en compte la diversitat de cultures i religions que hi ha actualment a Catalunya, i l'establiment d'Espanya com un estat laic (art. 16.3 de la CE). També s'ha de destacar el canvi de l'estructura familiar, que ha deixat de ser tradicional i ha diversificat els models i s'ha hagut d'incloure dins les causes d'indignitat de successió, l'incompliment de drets i deures familiars, l'impagament de pensions, l'infracció de deures de la custòdia, l'abandonament del nucli familiar, etc. En canvi, es mantenen la necessitat d'hereu, la universalitat del títol d'hereu, la incompatibilitat de títols successoris, la prevalença de la successió testada sobre la intestada i la perdurabilitat del títol successori.

Tal com Joan Marsal Guillaumet (2011, cap. 41, 585-586) descriu en *La successió per causa de mort*, en el *Manual de Dret Civil Català*, la successió és en general la descripció d'un efecte jurídic en que es transmet una posició jurídica que no queda alterada en canviar de titular. La successió *mortis causa* es produeix, com el seu nom indica, quan es mor un titular de relacions jurídiques i el canvi de titularitat esdevé de diferent forma, segons si la successió *mortis causa* és contractual o no. En cas que sigui contractual, el canvi de titular es produeix automàticament després de la mort del causant. En canvi, si no és contractual el canvi de titular es divideix en dos moments, la mort del causant que representa la pèrdua de titularitat de l'herència i l'acceptació

de la delació, que és l'adquisició de la titularitat per part de l'hereu. Entre els processos anomenats anteriorment, pot transcórrer un lapse de temps considerable.

El Llibre quart del Codi civil de Catalunya (2009, en línia), especifica en l'article 421.4 que pot testar qualsevol persona major de 14 i amb capacitat natural en el moment de l'atorgament. El testament s'ha d'atorgar en un sol acte davant d'un notari hàbil i no és vàlid que s'atorgui només davant els testimonis (Art. 421-5). Tenen capacitat per a succeir totes les persones que en el moment de l'obertura de la successió ja hagin nascut o hagin estat concebudes i que sobrevisquin al causant (Art. 412-1).

En la pàgina web del Servei Lingüístic de l'Àmbit Judicial (2014, en línia), es concreta que el Codi civil de Catalunya estableix que el testament ha d'incloure una informació concreta bàsica:

- a) El lloc, la data i l'hora de l'atorgament
- b) La identificació del notari i del testador
- c) La manifestació del notari de la capacitat de testar del testador
- d) La voluntat del testador
- e) La fe de coneixement del notari sobre el testador i el contingut del document
- f) La signatura del notari i del testador

La llengua de redacció del testament ha de ser una de les llengües oficials de Catalunya escollida per l'atorgant. En cas que es testi en una llengua no oficial serà necessària la presència d'un notari autoritzant, independentment si en coneix la llengua o no, i d'un intèrpret, no necessàriament oficial, que hagi estat designat pel testador i el notari, que signarà també el testament.

El web del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya (2014, en línia) i el web de Fortuny Legal Advocats (en línia), descriuen diferents tipus de testaments:

- a) Testament davant de notari: és un model de testament que es pot fer a partir dels 14 anys, en que el testador fa constar la seva última voluntat en escriptura pública davant el notari. N'hi ha de dos tipus:
  - Testament notarial obert: el testador expressa la seva voluntat al notari, que serà qui el redactarà.
  - Testament notarial tancat: el testador escriu el testament i l'entrega al notari en un sobre tancat.

- b) Testament hològraf: testament escrit a mà pel testador on consta el lloc i la data d'atorgament

Tal com s'especifica en el web del Servei Lingüístic de l'Àmbit Judicial (2014, en línia), el tractament personal que s'utilitza en la redacció del testament dependrà de qui el redacta. Si el redactor del document és el testador, emprerà la primera persona però si el redactor és el notari, aquest utilitzarà la primera persona i es farà servir la tercera persona pel testador.

El Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya (2014, en línia), defineix la quarta vidual (art. 452-1 del Codi civil de Catalunya) com el dret corresponent al cònjuge vidu o al convivent supervivent en parella estable, que en morir el cònjuge o el convivent, no tingui recursos econòmics suficients per satisfer les seves necessitats. Aquestes seran determinades en base al nivell de vida que mantenen i el patrimoni deixat pel mort, l'edat del cònjuge o la parella supervivent, el seu estat de salut, els ingressos que percebi i les perspectives econòmiques previsibles. S'anomena quarta vidual perquè el cònjuge vidu o la parella supervivent pot reclamar fins una quarta part del valor dels béns de l'herència líquida del cònjuge difunt o del convivent de la parella estable.

La llegítima és un element important a tenir en compte pel testador, ja que atribueix a determinades persones el dret d'obtenir una part del valor patrimonial del causant. És obligatori que els hereus forçosos del causant rebin, en parts iguals, una quarta part del patrimoni total d'aquest. Els hereus forçosos són els fills del difunt i, en cas que algun d'aquests mori, sigui desheretat, declarat indigne o absent, la seva part passarà a ser propietat dels seus fills. Si el causant no té descendents que l'hagin sobreviscut, els progenitors d'aquest rebran la llegítima per meitat. Però si el causant té descendents que hagin estat desheretats justament o declarats indignes, els progenitors no tindran dret a la llegítima.

Existeixen unes causes d'indignitat successòria establertes per l'article 421-3, que prohibeixen que un hereu pugui gaudir de la llegítima. Segons el Llibre quart del Codi Civil de Catalunya (2009, en línia), són indignes de succeir:

- a) Qui ha estat condemnat per haver matat o haver intentat matar el causant, el cònjuge, la parella o algun descendent o ascendent del causant.

- b) Qui ha estat condemnat per cometre delictes de lesions greus, contra la llibertat, de tortures, contra la integritat moral o la llibertat i la indemnitat sexuals al causant, el cònjuge, la parella o algun ascendent o descendent del causant.
- c) Qui ha estat condemnat per calumniar el causant, en cas que l'acusi d'un delicte amb una pena de presó de tres anys o superior.
- d) Qui ha estat condemnat per prestar fals testimoni contra el causant.
- e) Qui ha estat condemnat per cometre un delicte contra els drets i deures familiars, en la successió de la persona agreujada o d'un representant legal d'aquesta.
- f) Els pares suspesos o privats de la potestat del fill causant de la successió per una causa imputable.
- g) Qui ha induït el causant maliciosament a atorgar, revocar o modificar un testament, un pacte successori o qualsevol disposició, qui ha impedit el causant de fer-ho o qui se n'ha aprofitat.
- h) Qui ha destruït, amagat o alterat el testament o qualsevol altra disposició.

També existeixen causes de desheretament (art. 451-17), en què el causant pot privar els legítims de rebre la llegítima. Són causes de desheretament:

- a) Les causes d'indignitat (art. 412-3).
- b) La denegació d'aliments al testador, al cònjuge o a la parella, o als ascendents o descendents d'aquest, en casos que la Llei ho obliga.
- c) El maltractament greu al testador, cònjuge o parella, o als ascendents o descendents d'aquest.
- d) La suspensió o privació de potestat del progenitor legítim sobre el fill causant o del fill legítim sobre un nét del causant, per causa imputable a la persona suspesa o privada de la potestat.
- e) L'absència manifesta i continuada de relació familiar entre el causant i el legítim per una causa exclusivament imputable al legítim.

L'Article 412-4 esmenta que les causes d'indignitat successòria no produeixen efectes quan el causant atorga una disposició a favor de l'indigne coneixent la causa d'indignitat i ambdós es poden reconciliar mitjançant actes indubtables o emprant una escriptura pública;, o també, en cas que la facultat de revocació del causant caduqui. Cal remarcar que aquests actes de reconciliació i perdó són irrevocables.

Quan una persona mor sense deixar hereu testamentari o sense testar, la llei crida als fills com a hereus i en cas que aquests siguin morts, als fills o néts

d'aquests. El cònjuge supervivent del causant adquireix el dret d'usdefruit de la totalitat de l'herència, i si no hi ha descendents, es queda amb la totalitat de l'herència. Si no hi hagués ni hereus o ni cònjuge supervivent heretarien els ascendents i, si aquests tampoc hi fossin, la llei estableix que ho facin els col·laterals fins al quart grau.



### 2.2.1. Estructura d'un testament català

En el web del Servei Lingüístic de l'Àmbit Judicial (2014, en línia), hi apareix un PDF on s'inclou informació sobre el format que solen tenir els testaments a Catalunya i per facilitar la comprensió al lector, hi ha adjuntada la següent imatge que detalla cadascuna de les parts que formen un testament:

|   |   |
|---|---|
| Núm. de protocol  |   |
| <b>Testament</b>  |   |
| Datació i hora  |   |
| Identificació del notari  |   |
| Identificació del testador  |   |
| Fórmula per la qual el notari fa constar que el testador té la capacitat necessària per testar. |   |
| <b>Clàusules</b>  |   |
| Fórmula final   |   |
| Signatura del testador  | Signe i signatura del notari i segell de la notaria |
| Qualitat en què signa   | Qualitat en què signa                               |

## 2.3. La successió hereditària a Estats Units

En el llibre *El anglés jurídic norteamericano* d'Enrique Alcaraz Varó (2007, 368-369), concretament en l'apartat titulat "El lenguaje del derecho de familia y el de sucesiones" es descriu el testament (*will*) com el document jurídic mitjançant el qual el testador o testadora (*testator, testatrix*) nomena una altra persona, el marmessor o la marmessora (*the executor*), perquè s'encarregui d'administrar els béns i les propietats (*possessions*) del testador després de la seva mort. També és l'encarregat de distribuir aquests béns i propietats entre els hereters (*inheritors*) o beneficiaris (*beneficiaries*), seguint les instruccions del testador.

El conjunt de béns i propietats s'anomena "massa hereditària" (*estate*); l'acte jurídic que fa una persona per manifestar la seva voluntat després de la seva mort "testament i últimes voluntats" (*last will and testament*); l'autor del testament "testador o testadora" (*testator, testatrix*); i l'acte de disposar mitjançant un testament vàlid "testar" (*testate*).

El procediment judicial que se segueix per obtenir l'autenticació d'un testament s'anomena "testamentaria" (*probate*); amb aquest procediment judicial es demostra la validesa o invalidesa d'un testament (*proved to be valid*). Normalment la testamentaria és un procediment de tràmit, però a vegades es complica per les reclamacions de creditors (*creditors' claims*), les disputes entre els hereters (*disputes among heirs*) o les impugnacions (*challenges*) d'algunes disposicions (*provisions*) testamentàries. No és obligatori que les herències s'hagin de sotmetre a testamentaria i molts intenten evitar o limitar la intervenció judicial plena (*full probate*) perquè els costos del procés són elevats.

En cas que el difunt (*decedent*) hagi mort sense deixar testament es produeix el que s'anomena la successió *ab intestate* o successió intestada (*intestacy*). En aquest cas, en el procediment de testamentaria (*probate proceedings*), els hereters sol·liciten el nomenament d'un administrador o administradora judicial (*administrator*), que realitzarà pràcticament les mateixes funcions que el marmessor o la marmessora nomenat pel testador.

### 2.3.1. Estructura d'un testament estatunidenc

En l'apartat "El lenguaje del derecho de familia y el de sucesiones" del llibre *El inglés jurídico norteamericano*, d'Enrique Alcaraz (2007, 370-373), s'explica les parts que ha de contenir l'estructura d'un *last will and testament*, i són les següents:

- a) *Preamble* (preàmbul): és l'apartat en que el testador indica el seu nom complet i el lloc on viu; i afirma que disposa de la totalitat de les capacitats mentals i que actua lliurement i no està coaccionat, amenaçat o influenciat per ningú a l'hora de realitzar el testament.
- b) *The operative provisions* (secció operativa): Aquesta part conté alguns verbs performatius (*make, publish and declare; revoke*) i les clàusules operatives. La primera d'aquestes clàusules sol ser la declaració de l'estat civil i la situació familiar:
  1. *The marital status clause* (la clàusula d'al·legació d'estat civil i de situació familiar): el testador dona a conèixer el seu estat civil i si té algun fill o filla.
  2. *The appointment of executor* (la clàusula de nomenament de marmessor): el testador nomena una persona perquè sigui el marmessor del seu testament, és a dir, la persona que s'encarregarà d'administrar i distribuir els béns i les propietats d'aquest després de la seva mort.
  3. *The debt clause* (clàusula de liquidació dels deutes del testador): és l'apartat en que el testador indica que el marmessor ha de pagar els deutes del testador que són les despeses de malaltia, del funeral i d'altres tipus de deutes, el més aviat possible després de la mort del testador.
  4. *The Distribution clause* (clàusula de repartiment o distribució del patrimoni del testador): aquesta clàusula inclou la forma en que el testador vol que es divideixi el seu patrimoni, és a dir, s'especifica quina persona hereta cada element ja sigui un bé immoble, una propietat o una quantitat de diners específica.
  5. *Common disaster clause* (clàusula de premoriència i de commoriència): en aquest apartat s'especifica la voluntat del testador a l'hora de repartir els seus béns i propietats en cas que els seus hereters (esposa, fills, germans, etc.) no el sobrevisquin o que el testador mori a la vegada que aquests a causa d'algun tipus d'accident.
  6. *Saving clause* (clàusula d'excepcions d'il·legalitat): el testador utilitza aquesta clàusula per assegurar-se del compliment de la seva voluntat

expressada en el testament encara que per qualsevol raó jurídica es podrien invalidar algunes de les clàusules que inclou.

- c) *Signature* (signatura): en aquest apartat s'inclou la signatura del testador, la dels testimonis a l'hora de realitzar el testament i la signatura i el segell del notari que l'ha redactat.
- d) *Attestation clause [or testing clause or testimonium]* (clàusula testifical): és la clàusula on s'especifica quantes pàgines té el testament, en quina data s'ha realitzat i publicat; i els testimonis asseguren que quan el testador ha realitzat aquest document disposava de la totalitat de les capacitats mentals i actuava lliurement i no actuava sota cap tipus de coacció, amenaça o influència.

### 3. Traducció

#### 3.1. Text de sortida

#### LAST WILL AND TESTAMENT

of

**PAUL NEWMAN**

I, PAUL NEWMAN, also known as PAUL L. NEWMAN, of Westport, Connecticut, make, publish and declare this to be my last will and testament. I hereby revoke all wills and codicils to wills which I have made previously.

Section 1: Tangible Personal Property:

1.1. Airplane and Race Cars: I direct the executors to sell any airplane and all race cars which I own at the time of my death at public auction or private sale, as the executors shall deem advisable in order to realize their fair market value. I authorize the executors to engage one or more appraisers or auctioneers knowledgeable about such items to assist the executors in determining both an appropriate value and the best method for marketing such items. The net proceeds thereof shall pass under Section 6 as a part of my residuary estate.

1.2. Oscars And Other Theatrical Awards: I bequeath all Oscars and other theatrical awards which I own at the time of my death to Newman's Own Foundation, a Delaware corporation organized exclusively for purposes described under Section 501 (c) (3) of the Internal Revenue Code (or to its successor in interest), hereinafter referred to as Newman's Own Foundation."

1. 3. Other Tangible Personal Property: I bequeath to my wife, Joanne Woodward Newman (also known as Joanne Woodward), if she survives me, all tangible personal property which I own at the time of my death other than any property effectively sold and/or bequeathed as provided under Subsections 1.1 and 1.2 above, including without limitation all household furnishings, musical instruments, works of art, personal effects and automobiles, together with any prepaid insurance or proceeds of insurance thereon. If my wife does not survive me, I bequeath such tangible personal property and insurance to my descendants who survive me, in shares per stirpes, to be

divided among them as the executors shall determine, in proportions which shall reflect the value of each descendant's stirpital share as nearly as may be practicable; provided, however, that the share of any grandchild or more remote descendant of mine who has not attained age thirty-five at the time of my death shall be distributed to the then trustee under the Amended and Restated Newman Living Trust Number One of even date established by me as settlor and trustee and signed by me prior to the execution of this will ("my Trust Agreement"), to be held and administered in a separate trust for the benefit of such person under subsection 3.12 and the succeeding provisions of my Trust Agreement as my Trust Agreement hereafter may be further amended.

1. 4. Memorandum: I may leave a memorandum containing suggestions for the disposition of certain items of my tangible personal property, but such memorandum shall not be binding on the legatees named in this Section.

Section 2: Promissory Notes: If my wife, Joanne Woodward Newman, does not survive me, I bequeath (A) any promissory notes payable to me (i) by any daughter of mine who survives me, and (ii) by Cora Casem, presently of Fresh Meadows, New York, if she survives me, to the debtor at each such promissory note, together with any accrued and unpaid interest thereon.

Section 3: Specific Bequest: If my wife, Joanne Woodward Newman, survives me, I bequeath (A) any property interests which I own at the time of my death in (i) Coleytown Productions, Inc., (ii) Aspetuck Productions, Ltd., (iii) Newman Foreman Productions, Inc., and (iv) any other entity that receives royalties, profit participations or residuals representing payment for my services rendered as an actor and (B) any other right to receive royalties, profit participation or residuals representing payment for my services rendered as an actor to the then trustee under my Trust Agreement, to be held and administered in Marital Trust B for the benefit of my wife under Subsection 3.8 and the succeeding provisions of my Trust Agreement as my Trust Agreement hereafter may be further amended. If my wife does not survive me, I bequeath such property interests to Newman's Own Foundation. In addition, I direct that the executors shall have no rights to sell any of such property interests passing under this Section.

Section 4: Property Interests: I bequeath (i) all of my Publicity and IP Rights (as defined below), (ii) my entire interest in Newman's Own, Inc. (or its successor in interest), (iii) my entire interest in Salid King, Inc. (or its successor in interest), and (iv) my entire interest in No Limit, LLC (or its successor in interest) to Newman's Own

Foundation. The term "Publicity and IP Rights" as used throughout my will shall mean those intellectual property and related tangible or intangible property rights that I may own at the time of my death or in which I may have any interest at the time of my death relating to my name, signature, image (still and moving, photographed and drawn), voice, persona, performances, and various related trademarks and copyrights together with the goodwill associated with any such rights, and including any applications or registrations for such rights, any rights of publicity, any rights to receive payments associated with such intellectual property rights and such rights of publicity, including royalties, profit participations or residuals, any rights to enforce and sue for past and future infringement or violation of such rights, and, to the extent transferable, any rights granted to me in connection with any license or other agreements to which I am a party, other than any property interests effectively bequeathed under Section 3 above.

Section 5: Real Estate: I devise and bequeath to my wife, Joanne Woodward Newman, if she survives me, absolutely and in fee simple, all real estate and interests in real estate, wherever situated, which are owned and used by me at the time of my death as my principal residence, as a seasonal residence or as an office (including without limitation any interest in a condominium or cooperative), together with any prepaid insurance or proceeds of insurance thereon, but subject to any mortgage or other debt secured by such property.

Section 6: Residuary Estate: I devise and bequeath all other debt secured by such property or proceeds of insurance thereon, but subject to any mortgage or situated, including any property not effectively bequeathed or devised under the foregoing provisions of this will but excluding any property over which I have a power of appointment, to the lien trustee under my Trust Agreement, to be administered under the terms thereof as it hereafter may be further amended.

Section 7: Appointment of Executors: I appoint Brian Murphy, presently of Manhattan Beach, California, Robert H. Forrester, presently of Avon, Connecticut, and such individual (other than a daughter of mine) selected by majority vote of my daughters, who survive me, to be the co-executors of my estate. If Brian Murphy, Robert H. Forrester or such individual selected by majority vote of my daughters fails to qualify or cease to serve as an executor, the other or others of them shall serve as co-executors or sole executor, as the case may be, with all the same powers, discretions and immunities.

I empower the executors to act as ancillary executors of my estate or to appoint any qualified person or corporation to act as ancillary executor in any jurisdiction.

I direct that no bond or other security shall be required of any person or corporation serving as executor or ancillary executor.

Section 8: Powers of Executors: In addition to all powers and discretions conferred upon the executors by other provisions of this will or by law, I hereby grant to the executors all the powers of the Connecticut Fiduciary Powers Act set forth in Connecticut General Statutes §45a-234, and the following additional powers of that Act set forth in Connecticut General Statutes §45a-235: (2) Buy Insurance and Annuities; (3) Invest in, Partnerships, etc.; (6) Form Corporation or Other Entity; (7) Fiduciary May Become Director or Officer; (9) Residential Realty; (10) Deal with Estate and Trust; (11) Suits on Insurance Policies; (12) Advancement of Income; (14) Reduce Interest Rates; (15) Establish and Maintain Reserves; (16) Investment Philosophy; (17) Investment During Estate Administration; (19) Mortgage and Refinance Real Estate; (21) Distribute Directly to Remaindermen; (22) Disclaimer of Power; (23) Comply with Stock Restrictions; (24) Continue Subchapter s Election; (25) Acquire Interest in Trust Asset; (26) Income to Custodian for Minor; and (27) General Powers.

In addition, without limiting the foregoing, I give the executors the following powers:

(A) To enter into any transactions authorized under this Section or by law with the legal representative or trustee of any estate or trust in which any beneficiary hereunder or executor hereof has any beneficial interest, even though the legal representative or trustee of such estate or trust is also an executor hereof;

(B) To allocate any portion of my generation-skipping transfer tax exemption under Section 2631(a) of the Internal Revenue Code to any property as to which I am the transferor, including any property transferred by me during my life as to which I did not make an allocation prior to my death;

(C) To disclaim, in whole or In part, on behalf of my estate any interest in property, real or personal, including any power;

(D) To elect to treat as qualified terminable interest property for purposes of the federal or any state estate tax marital deduction all or any specific portion of any



property includable in my gross estate for federal estate tax purposes. The executors, may make any such election in order to minimize the death taxes payable by my estate and, in addition, shall consider the effect of any such election on the death taxes payable by my wife's estate, especially if she should die before any such election is made;

(E) To exercise the special election under Section 2652 (a) (3) of the Internal Revenue Code;

(F) To take any and all reasonable measures to (i) manage and control the use of my Publicity and IP Rights, (ii) License or otherwise give permission for approved uses of my Publicity and IP Rights, and (iii) prevent uses of my Publicity and IP Rights that I either explicitly did not approve during my lifetime or that are inconsistent with those uses I did explicitly approve regardless of whether they were disapproved during my lifetime;

(G) To protect my Publicity and IIP Rights including taking reasonable measures to decline and oppose any and all uses of my Publicity and IP Rights for commercial purposes anywhere in the world except as authorized under Paragraph (H) below and except as they were used in photoplays or other performances which I authorized during my lifetime and for advertising and promotion in connection with such photoplays or other performances; provided, however, that those photoplays or performances are performed or published in the same or substantially identical form as in their original release or other form which I authorized during my lifetime;

(H) To take all reasonable measures to prevent any and all use of my Publicity and IIP Rights on any product or in connection with the advertising or promotion of any product or service whatsoever except in connection with food products (a) of at least the quality of the current Newman's Own brand of products and (b) authorized and/ or licensed by: (i) No Limit LLC / Newman's Own Foundation, and/or Newman's Own, Inc. (or their respective successors in interest), or (ii) in connection with fundraising activities for the Hole in the Wall Gang Camp Fund, Inc., Hole in the Wall Foundation or the Association of Hole in the Wall Gang Camps and its member camps (or their respective successors in interest); provided, however, that such uses have been approved by No Limit, LLC (or its successor in interest and/or Newman's Own Foundation and, provided further, that such uses are consistent with the quality of uses made for my Publicity and IP Rights during my lifetime;

(J) To appoint one or more advisors for the purpose of conserving and protecting my Publicity and IP Rights including without limitation (a) residuals, (b) shares or percentages in profits or other revenue from television programmes, films or plays, (c) royalties, (d) ownership or interest in such Publicity and IP Rights, or (e) merchandising rights; and

(K) To borrow funds in such amounts and for such purposes as the executors shall deem to be in the best interests of my estate and the beneficiaries thereof; to purchase property on the credit of my estate; and to guarantee any debt or obligation incurred by me or any entity which is owned substantially or entirely, directly or indirectly, by me or my estate, and in connection therewith, to execute and deliver promissory notes or other evidences of such indebtedness or guarantee; to mortgage, pledge, hypothecate or otherwise encumber all or any part of my estate and to secure payment of such indebtedness or on such guarantee from the assets of my estate. In exercising such authority, I direct the executors to guarantee bank loan indebtedness incurred by Newman's Own, Inc. (or any parent, successor, subsidiary or affiliated company of Newman's Own, Inc.), to finance or otherwise facilitate such entity's purchase of Newman's Own Organics, Inc. (or its successor in interest), provided that such guarantee shall not exceed the amount of Ten Million Dollars. I authorize the executors to take all necessary actions, including the sale of assets of my estate, as the executors shall determine to be appropriate in exercising this directive. I further specifically authorize the executors to secure such guarantee using assets of my estate to the extent and in such manner as the executors in the executors' discretion shall determine and to pay any bank loan indebtedness on such guarantee in full at such time or times and in such manner as the executors in the executors shall determine and to pay any bank loan indebtedness on such guarantee in full at such time or times and in such manner as the executors in the executors' sole discretion shall determine.

All such powers shall be exercisable by the executors without probate court approval. The executors' determination with respect to the exercise of any power or election hereunder shall be conclusive upon all persons affected thereby. The executors shall not be responsible for losses to any person resulting from the good faith exercise of discretion by the executors.

Section 9: Expenses, Bequests and Taxes:

9.1. Expenses: I direct the executors to pay all of (i) my funeral and related expenses; (ii) the expenses of administering my estate, including the expenses of any

ancillary probate proceedings; and (iii) the reasonable expenses incurred in insuring, safeguarding, delivering, or transferring any property included in my probate estate.

9.2. Death Taxes: I direct the executors to pay all death taxes (as hereinafter defined), including any interest and penalties thereon, levied or assessed upon or with respect to any property which is included in my estate for the purpose of any such tax, whether such property passes under this will or otherwise.

The term "death taxes" shall mean all legacy, succession, inheritance, transfer and estate taxes, but shall not include generation-skipping transfer taxes imposed under Chapter 13 of the Internal Revenue Code or under any state tax laws.

9.3 Sources of Payment; Apportionment: I direct that no portion of any such expenses or death taxes paid under this Section shall be prorated or apportioned among or charged against the respective devisees, legatees, beneficiaries, transferees or other recipients, or charged against any property which passes to any of them, and I direct the executors to pay such expenses and death taxes from my probate estate, in the same manner as payment of administration expenses.

The executors may direct the trustee under my Trust Agreement to pay to my estate such amount of trust property as the executors shall determine are required for payment, in part or in full, of (i) any such expenses (ii) any such death taxes (including any interest and penalties thereon), and (iii) any bequests or devises contained in this will and any codicils thereto.

Notwithstanding the foregoing, if my gross estate as determined for the purpose of any death taxes includes property with respect to which I have a power of appointment, the executors shall recover from such property and/or from the recipient thereof, as the executors shall determine, the pro rata share of each death tax attributable to such property, in an amount which bears the same ratio to the total of such death tax as the value of such property bears to my taxable estate as determined for the purpose of each death tax. The executors may recover such amounts on or before the due date of any such death tax and on or before the due date of any additional assessments, as may be determined for any such death tax.

Section 10: Will And / Or Trust Agreement Contest: If any beneficiary under this will and/or any codicil hereto ("my will") and/or under my Trust Agreement, shall in any manner, directly or indirectly, attempt to contest the probate or validity of any part or all of my will and/or my Trust Agreement, then such beneficiary shall forfeit and cease to have any right or interest whatsoever under my will, and, in such event, I direct that my estate shall be disposed of in all I respects as if such beneficiary had predeceased me.

Section 11: General Provisions:

11.1. The underlined captions in this will are for convenience of reference only and shall not be deemed to define or limit the provisions hereof or to affect their construction or application.

11.2. The gender and the number of any word shall be construed to include another gender or number whenever appropriate.

11.3. When a distribution is to be made hereunder to my descendants "in shares per stirpes," the initial stirpital division shall be at the level of my children, whether or not any child of mine is living at the time of such distribution.

11.4. With respect to adopted persons other than my children, the terms "grandchildren" and "descendants" shall include those children legally adopted before attaining the age of eighteen and those descended from persons so adopted.

11.5. The terms "executor," "executors" and "co-executors" shall mean the fiduciary or fiduciaries appointed by a court of competent jurisdiction to administer my estate.

11.6. The term "Internal Revenue Code" shall mean the Internal Revenue Code of 1986 (or its successor), as amended to the date of my death.

11.7. In the event that Newman's Own Foundation does not exist or is not an organization described in Sections 170(c) and 2055(a) of the Internal Revenue Code at the time of my death, the executors shall distribute any such property which otherwise would have been distributed to it to one or more organizations then described in Sections 170(c) and 2055(a) as executors shall select in the executors' sole discretion.



The undersigned, being duly sworn, say that they witnessed the execution of the within will of the testator, Paul Newman, and subscribed the same in his presence, in the presence of each other and at the testator's request; that said testator, at the time of signing said will, was of full age and of sound mind and memory, that the testator voluntarily signed said will and declared the same to be his last will and testament in the presence of the said two subscribing witnesses thereto; and that this affidavit is made at the request of the testator.

---

Carolyn Murphy

---

Charles T. Wright

Subscribed and sworn to  
before me this 11th day  
of April, 2008.

---

Judith M. Keppleman

Notary Public

My commission expires: 6/30/10

## 4. Text d'arribada

### TESTAMENT DE PAUL NEWMAN

JO, PAUL NEWMAN, altrament conegut com PAUL L. NEWMAN, de Westport, Connecticut, declaro que aquestes són les meves últimes voluntats i el meu testament. Amb aquest document revoco tots els testaments i codicils que he fet amb anterioritat.

#### Article 1: Béns tangibles:

1.1. Avions i cotxes de competició: Disposo que els marmessors subhastin o venguin privadament, segons ells ho considerin apropiat, qualssevol dels avions i cotxes de competició que posseeixi a l'hora de la meva mort per tal de realitzar-los al seu valor raonable. Autoritzo els marmessors a contractar un o més taxadors o subhastadors experts en aquests articles per ajudar als marmessors a l'hora de determinar un import apropiat i el millor mètode per comercialitzar-los. Els beneficis nets que se n'obtinguin s'han d'incloure a l'article 6 com a part del meu romanent d'herència.

1.2. Òscars i altres premis teatrals: Llego tots els Òscars i altres premis teatrals que posseeixi a l'hora de la meva mort a Newman's Own Foundation, una societat anònima organitzada exclusivament amb els propòsits descrits a l'article 501 (c) (3) del Codi de rendes internes (o al seu successor en interès), a partir d'ara anomenat "Newman's Own Foundation".

1.3. Altres béns tangibles: Llego a la meva esposa, Joanne Woodward Newman (altrament coneguda com Joanne Woodward), si em sobreviu, tots els béns tangibles que posseeixi a l'hora de la meva mort que no sigui cap propietat ja venuda i/o llegada en els anteriors subarticles 1.1. i 1.2., incloent-hi il·limitadament tot el parament de casa, instruments musicals, obres d'art, efectes personals i automòbils, juntament amb qualsevol assegurança pagada prèviament o els beneficis que se'n derivin. Si la meva esposa no em sobreviu, llego als descendents que em sobrevisquin aquests béns tangibles i l'assegurança, els quals els han de repartir els marmessors segons el seu criteri, per stirps, en proporcions que reflecteixin el valor de la part per stirps que pertoca a cada descendent de la manera més exacta possible; no obstant, la part de qualsevol nét o néta o de qualsevol descendent més llunyà menor de 35 anys a l'hora

de la meua mort s'ha de distribuir al llavors fideïcomissari en el fideïcomís número u esmenat i reformulat amb la mateixa data que he establert com fideïcomitent i fideïcomissari i signat per mi anteriorment a l'execució d'aquest testament (el meu "contracte de fideïcomís"), perquè s'administri en un fideïcomís diferent en benefici d'aquesta persona sota el subarticle 3.12. i les successives condicions del meu contracte de fideïcomís en cas que més endavant s'esmeni.

1.4. Memòria testamentària: Potser deixo un memòria testamentària que contingui suggeriments per distribuir determinats articles dels meus béns tangibles, però aquest memòria testamentària no ha de ser vinculant pels legataris anomenats en aquest article.

Article 2: Pagarés: Si la meua esposa, Joanne Woodward Newman, no em sobrevisqui (A) qualssevol pagarés que m'hagi de pagar (i) qualsevol filla que em sobrevisqui, i (ii) Cora Casem, actualment de Fresh Meadows, Nova York, si em sobrevisqui, al deutor d'aquests pagarés, juntament amb qualsevol interès acumulat i impagat que se'n derivi.

Article 3: Llegat específic: Si la meua esposa, Joanne Woodward Newman, em sobrevisqui (A) qualssevol interessos de la propietat que posseeixi a l'hora de la meua mort a (i) Coleytown Productions, Inc., (ii) Aspetuck Productions, Ltd., (iii) Newman Foreman Productions, Inc., i a (vi) qualsevol altra entitat que rebi regalies, participacions en els beneficis o romanents com a pagament dels meus serveis prestats com actor i (B) qualsevol altre dret de rebre regalies, participacions en els beneficis o romanents com a pagament dels meus serveis prestats com actor al llavors fideïcomissari o fideïcomissària del meu contracte de fideïcomís, perquè es mantingui i s'administri en fideïcomís conjugal pel benefici de la meua esposa en el subarticle 3.8. en les successives condicions del meu contracte de fideïcomís en cas que més endavant s'esmeni. En cas que la meua esposa no em sobrevisqui, llego aquests interessos de la propietat a Newman's Own Foundation. A més, dispenso que els marmessors no tinguin cap dret a vendre cap dels interessos de la propietat inclosos en aquest article.

Article 4: Interessos de la propietat: Llego (i) tots els drets publicitaris i de propietat intel·lectual (tal com es defineix a continuació), (ii) tots els meus interessos en Newman's Own, Inc. (o el seu successor en interès), (iii) tots els meus interessos en Salid King, Inc. (o el seu successor en interès), i (iv) tots els meus interessos en No



Limit, LLC (o el seu successor en interès) a Newman's Own Foundation. Els termes "drets publicitaris i de propietat intel·lectual" emprats al llarg del meu testament es refereixen a les propietats intel·lectuals i als drets de propietat tangible o intangible relacionats que pugui posseir o en què pugui tenir, a l'hora de la meva mort, algun interès relacionat amb el meu nom, la signatura, la imatge (estàtica i cinètica, fotografiada i dibuixada), la veu, la imatge pública, les interpretacions i diverses marques comercials relacionades i *copyrights* juntament amb el fons de comerç associat amb qualsevol d'aquests drets, i s'ha d'incloure-hi qualsevol sol·licitud o registre per aquests drets, qualssevol drets de publicitat, qualssevol drets a rebre pagaments associats amb aquests drets de la propietat intel·lectual i de publicitat, incloent-hi regalies, participacions en els beneficis o residus, qualssevol drets de demandar a algú per infringir o violar aquests drets en el passat o en un futur, i transferibles fins a un punt, qualssevol drets que se m'hagin concedit en connexió amb qualsevol llicència o d'altres acords dels quals en formo part, a excepció de qualssevol interessos de la propietat que ja estiguin llegats anteriorment a l'article 3.

Article 5: Béns immobles: Llego a la meva esposa, Joanne Woodward Newman, si em sobreviu, el ple domini de tots els béns immobles i els interessos dels béns immobles, a qualsevol lloc on estiguin situats, els quals estiguin en ús i siguin de la meva propietat a l'hora de la meva mort com a primera residència, segona residència o com a oficina (incloent-hi sense limitació qualsevol interès en un condomini o una cooperativa), juntament amb qualsevol assegurança pagada prèviament o els beneficis que se'n derivin, excepte els que estiguin subjectes a qualsevol hipoteca o un altre deute garantit per aquesta propietat.

Article 6: Romanent de l'herència: Llego tots els altres deutes garantits per aquesta propietat o els beneficis que se'n derivin, excepte els que estiguin situats o subjectes a qualsevol hipoteca, incloent-hi qualsevol propietat que no s'hagi llegat en les condicions anteriors d'aquest testament però excloent-ne qualsevol propietat en la que jo hi tingui facultat de nomenar els beneficiaris; al fideïcomissari gravat al meu contracte de fideïcomís, per a que s'administri segons les condicions d'aquest es poden tornar a esmenar més endavant.

Article 7: Nomenament de marmessors: Nomeno a Brian Murphy, actualment de Manhattan Beach, Califòrnia, a Robert H. Forrester, actualment d'Avon, Connecticut, i un individu (que no sigui una filla meva) elegit pel vot de la majoria de les meves filles, que em sobrevisquin, per ser els comarmessors de la meva herència. En cas que

Brian Murphy, Robert H. Forrester o qualsevol individu elegit pel vot de la majoria de les meves filles no reuneixi les condicions o renunciï a actuar com a marmessor, l'altre o la resta hauran d'actuar com a comarmessors o marmessor únic, depenent del cas, amb els mateixos poders, discrecions i immunitats.

Autoritzo els marmessors a actuar com a marmessors auxiliars de la meva herència o bé a nomenar qualsevol persona qualificada o societat anònima per actuar com a marmessor auxiliar en qualsevol jurisdicció.

Ordeno que no es demani cap obligació ni cap altre títol a cap persona ni societat anònima que actuï com marmessor o marmessor auxiliar.

Article 8: Poders dels marmessors: A més a més de tots els poders i discrecions que es confereixen als marmessors per altres condicions d'aquest testament o per llei, atorgo als marmessors tots els poders de la Llei de poders fiduciaris de Connecticut descrits als Estatuts generals de Connecticut §45a-234, i els següents poders addicionals d'aquesta llei descrits als Estatuts generals de Connecticut §45a-235: (2) Contractar una assegurança i rendes anuals; (3) invertir, partenariats, etc.; (6) constituir una societat o una altra entitat; (7) el fiduciari podrà esdevenir director o apoderat; (9) béns immobles residencials; (10) encarregar-se del patrimoni i dels fideïcomisos; (11) plets a pòlisses d'assegurança; (12) progrés d'ingressos; (14) reduir la taxa d'interès; (15) establir i mantenir reserves; (16) filosofia de la inversió; (17) inversió durant l'administració de béns; (19) hipotecar i refinançar béns immobles; (21) distribuir directament als nus propietaris; (22) rectificació de poder; (23) acatar les restriccions de capital; (24) continuar l'elecció de subcapítols; (25) adquirir interès al capital de fideïcomís; (26) ingressos per a tutors de menors; i (27) poders generals.

A més, sense limitar el que s'ha dit anteriorment, dono als marmessors els següents poders:

(A) Participar en qualssevol transaccions autoritzades en aquest article o per llei amb el representant legal o fideïcomissari de qualsevol patrimoni o fideïcomís en què el beneficiari o marmessor hi té algun interès beneficiós, encara que el representant legal o fideïcomissari d'aquest patrimoni o fideïcomís en sigui també un marmessor;

(B) Assignar qualsevol part de la meva exempció d'impostos resultants d'una transferència que se salti qualsevol generació d'acord amb l'article 2631(a) del Codi de rendes internes, a qualsevol propietat de la que en sigui el cedent, incloent-hi

qualsevol propietat que hagi transferit durant la meua vida i a la que no hagi fet cap assignació abans de la meua mort;

(C) Renunciar, totalment o parcialment, a qualsevol interès de béns, mobles o immobles, incloent-hi qualsevol poder, en representació del meu patrimoni;

(D) Tractar totes o alguna porció específica de qualsevol propietat que es pugui incloure dins la meua massa hereditària per motius d'impostos federals a la propietat com a propietat qualificada d'interès terminable. Els marmessors poden fer qualsevol elecció per minimitzar l'impost sobre successions que s'hagi de pagar amb el meu patrimoni i, a més, han de considerar l'efecte de qualsevol d'aquestes eleccions sobre l'impost de successions que s'hagi de pagar amb el patrimoni de la meua esposa, especialment en cas que morís abans de la realització de qualsevol d'aquestes eleccions;

(E) Exercir l'elecció especial de l'article 2652(a) (3) del Codi de rendes internes;

(F) Prendre les mesures raonables per (i) gestionar i controlar l'ús dels meus drets de publicitat i de propietat intel·lectual, (ii) autoritzar els usos aprovats dels meus drets de publicitat i de propietat intel·lectual, i (iii) impedir els usos dels meus drets publicitaris i de propietat intel·lectual que no aprovi explícitament en vida o que no es corresponen amb els usos que he aprovat explícitament independentment de si durant la meua vida els havia prohibit;

(G) Protegir els meus drets publicitaris i de propietat intel·lectual i prendre mesures per denegar l'ús dels meus drets publicitaris i de propietat intel·lectual amb propòsits comercials arreu del món, excepte el que s'autoritza a continuació al paràgraf (H) i exceptuant que s'utilitzessin en pel·lícules o altres actuacions que hagi autoritzat en vida i per a publicitat o promoció en relació amb aquestes pel·lícules o altres actuacions, sempre que aquestes pel·lícules o actuacions s'executin o es publiquin en la mateixa forma que en el seu llançament original o de qualsevol altra forma que hagi autoritzat en vida;

(H) Prendre les mesures necessàries per prevenir qualsevol ús de la meua publicitat i dels drets de propietat intel·lectual de qualsevol producte o en relació amb la publicitat o promoció de qualsevol producte o servei excepte en relació amb productes alimentaris (a) d'almenys la qualitat de l'actual marca de productes Newman's Own i (b) autoritzats o amb llicència de: (i) No Limit, LLC / Newman's Own Foundation, i/o Newman's Own Inc. (o els respectius successors en interès), o (ii) en relació a activitats de recollida de fons per a Hole in the Wall Gang Camp Fund, Inc., Hole in the Wall Foundation o l'Association of Hole in the Wall Gang Camp i els membres dels campaments (o els respectius successors en interès); sempre que

aquests usos els hagi aprovat No Limit, LLC (o el successor en interès) i/o Newman's Own Foundation i, a condició que aquests usos siguin conseqüents amb la qualitat dels usos realitzats per a la meua publicitat i drets de propietat intel·lectual durant la meua vida.

[En el document original no hi apareix l'apartat "(i)"]

(J) Nomenar un o més assessors amb l'objectiu de conservar i protegir els meus drets publicitaris i de propietat intel·lectual i incloure-hi sense limitació (a) romanents de l'herència, (b) accions o percentatges de beneficis o altres ingressos [provinents] de programes televisius, pel·lícules o obres teatrals, (c) regalies, (d) propietat o interessos de la publicitat o dels drets de propietat intel·lectual, o (e) drets de marxandatge; i

(K) Prendre en préstec fons en les quantitats i pels propòsits que els marmessors considerin millors per l'interès de la meua propietat i dels seus beneficiaris; adquirir propietats a crèdit de la meua propietat i garantir qualsevol deute o obligació que hagi acumulat jo o qualsevol entitat que posseeixi parcialment o totalment, directament o indirectament, per part meua o del meu patrimoni i en connexió amb això, executar i distribuir pagarés o altres proves d'aquest endeutament o garantia; hipotecar o empenyorar o altrament, gravar la totalitat o una part del meu patrimoni i assegurar el pagament de l'endeutament o de la garantia provinent de l'actiu legal del meu patrimoni. Disposo que els marmessors, en exercir aquesta autoritat, garanteixin endeutaments de préstecs bancaris acumulats per Newman's Own, Inc. (o qualsevol empresa matriu, successor, filial o empresa afiliada a Newman's Own, Inc.), per finançar o altrament, facilitar a l'entitat la compra de Newman's Own Organics, Inc. (o el successor en interès), sempre que aquesta garantia no excedeixi la quantitat de deu milions de dòlars. Autoritzo els marmessors a prendre totes les accions que siguin necessàries, incloent la venda d'actius legals del meu patrimoni, tal com determinin que sigui apropiat exercir aquesta directriu. Autoritzo específicament els marmessors a assegurar aquesta garantia emprant actius del meu patrimoni en la mesura i en la forma que els marmessors considerin a la seva discreció i a pagar en aquest moment, la totalitat de qualsevol endeutament de crèdit bancari d'aquesta garantia.

Els marmessors han de tenir la potestat d'exercir tots aquests poders sense el consentiment d'un tribunal. La decisió d'un marmessor respecte a l'exercici de qualsevol poder o elecció a continuació ha de ser decisiva per totes les persones afectades per aquesta. Els marmessors no han de ser responsables de les pèrdues

que tingui cap persona com a resultat de l'exercici de la discreció amb bona fe per part dels marmessors.

Article 9: Despeses, llegats i impostos:

9.1. Despeses: Disposo que els marmessors paguin totes (i) les despeses del funeral i altres despeses relacionades; (ii) les despeses d'administració del patrimoni, incloent les despeses de qualsevol procediment addicional de legitimació del testament; i (iii) les despeses raonables acumulades en assegurar, garantir, distribuir o transferir qualsevol propietat inclosa en els meus béns hereditaris.

9.2. Impost sobre successions: Disposo que els marmessors paguin tots els impostos sobre successions (com es defineix a continuació), incloent-hi qualsevol interès o penalització, gravat a qualsevol propietat inclosa en l'herència a efectes de qualsevol impost, independentment de si la propietat forma part o no d'aquest testament.

El terme "impost sobre successions" fa referència a la totalitat dels impostos sobre el llegat i la transmissió patrimonial, però no inclou els impostos resultants d'una transmissió que se salti qualsevol generació recollits en el Capítol 13 del Codi de rendes internes o qualsevol llei d'impostos estatals.

9.3. Fonts de pagament; prorrateig: Disposo que cap part pagada de qualsevol despesa o impost de successió d'aquest article s'ha de prorratejar entre els respectius legataris, beneficiaris o altres receptors, o s'ha de carregar a qualsevol propietat que els sigui transferida a qualsevol d'ells. Disposo que els marmessors paguin aquests impostos i despeses amb els meus béns hereditaris, com a pagament de les despeses d'administració.

Els marmessors poden ordenar que el fideïcomissari del meu contracte de fideïcomís pagui al meu patrimoni una quantitat de propietat en fideïcomís, segons els marmessors determinin convenient pel pagament, parcial o total, de (i) qualsevol de les despeses, (ii) qualsevol dels impostos sobre successions (incloent-hi tot seguit qualsevol interès o penalització), i (iii) qualsevol llegat comprès en aquest testament i en els seus codicils.

Malgrat el que s'ha dit anteriorment, si la meva massa hereditària, com es determina pel propòsit de qualsevol impost sobre successions, inclou propietats sobre les quals tinc poder de nomenament, els marmessors han de recuperar d'aquesta

propietat i/o del receptor d'aquesta, tal com els marmessors decideixin, la prorrata de cada impost sobre successions atribuïble a aquella propietat, en un import que reporti la mateixa proporció al total d'aquest impost sobre successions com el valor d'aquesta propietat reporta als meus béns imposables com es determina pel propòsit de cada impost sobre successions. Els marmessors poden recuperar aquests imports abans o a la data de venciment de qualsevol impost sobre successions i abans o a la data de venciment de qualsevol càlcul d'impostos addicional, tal com es determini per qualsevol d'aquests impostos sobre successions.

Article 10: Impugnació del Testament i/o del contracte de fideïcomís: Si qualsevol beneficiari d'aquest testament i/o de qualsevol codicil adjunt a aquest i/o subjecte al meu contracte de fideïcomís, intenta, directament o indirecta, impugnar la legitimació o validesa de qualsevol part o de la totalitat del meu testament i/o del meu contracte de fideïcomís; llavors, aquest beneficiari haurà de renunciar a tenir cap dret o interès del meu testament. En aquest cas, disposo que la meva herència s'administri com si aquest beneficiari m'hagués premort.

Article 11: Condicions generals:

11.1. Els títols subratllats en aquest testament només són per facilitar les consultes i no s'han de considerar per a definir o limitar les provisions d'aquest document o afectar-ne la construcció o aplicació.

11.2. El gènere i nombre de qualsevol paraula s'ha d'interpretar per tal d'incloure l'altre gènere o nombre quan s'escaigui.

11.3. Quan s'hagi de fer una distribució a continuació als meus descendents en parts per estirps, la divisió estirpital inicial ha de ser al nivell de les meves filles, tant si qualssevol dels meus fills o de les meves filles segueix o no en vida a l'hora d'aquesta distribució.

11.4. Respecte a persones adoptades que no siguin els meus fills o filles, els termes "nét" o "descendents" han d'incloure tots aquells infants adoptats abans de complir els divuit anys i aquells que siguin descendents d'aquests adoptats.

11.5. Els termes "marmessor", "marmessors" i "comarmessors" fan referència al fiduciari o els fiduciaris nomenats per un tribunal de jurisdicció competent per administrar el meu patrimoni.

11.6. El terme “Codi de rendes internes” ha de referir-se al Codi de rendes internes de 1986 (o el seu successor), amb les esmenes que s’hagin fet fins al moment de la meva mort.

11.7. En cas que Newman’s Own Foundation no existeixi o no sigui una organització descrita als articles 170(c) i 2055(a) del Codi de rendes internes en el moment de la meva mort, els marmessors han de distribuir qualsevol propietat, que si no fos aquest cas, ja s’hauria distribuït a una o més organitzacions descrites llavors als articles 170(c) i 2055(a) a la discreció dels marmessors.

11.8. Si la meva dona, Joane Woodward Newman, morís juntament amb mi sota circumstàncies en les quals no es pogués determinar l’ordre de les nostres morts, s’haurà de suposar que ella m’ha sobreviscut.

DONO LA CONFORMITAT i signo aquest document, l’11 d’abril de 2008.

\_\_\_\_\_

Paul Newman

Signat, declarat i fet públic per l’anteriorment anomenat testador, Paul Newman, aquest document que conté les seves últimes voluntats, en la nostra presència que a petició del testador, en la seva presència i la de tots nosaltres hem rubricat els nostres noms a continuació com a testimonis:

\_\_\_\_\_ [camp de formulari buit] de \_\_\_\_\_ [camp de formulari buit]

Carolyn Murphy

Ciutat / Poble

\_\_\_\_\_ [camp de formulari buit] de \_\_\_\_\_ [camp de formulari buit]

Charles T. Wright

Ciutat / Poble

ESTAT DE CONNECTICUT )

) ss: Westport

COMTAT DE FAIRFIELD )

Els sotasignats declaren, sota jurament, que han presenciat l'execució d'aquest document del testador, Paul Newman, i que l'han rubricat amb la presència del testador i davant l'altre testimoni a petició del testador; que el testador, en el moment de signar l'esmentat document, era major d'edat i estava en plenes facultats mentals i de memòria; i ha signat l'esmentat testament voluntàriament, el qual ha declarat com les seves últimes voluntats en presència dels dos testimonis que anteriorment l'han rubricat. Aquesta declaració jurada s'ha fet a petició del testador.

\_\_\_\_\_ [camp de formulari buit]

Carolyn Murphy

\_\_\_\_\_ [camp de formulari buit]

Charles T. Wright

Rubricat i jurat davant meu l'11 d'abril de 2008.

\_\_\_\_\_ [camp de formulari buit]

Judith M. Keppleman

Notària Pública

El meu càrrec expira el: 30/6/10



## 5. Identificació i resolució dels problemes de traducció

Aquesta secció la dedicaré a l'anàlisi de la traducció que he realitzat, comparant el text de sortida i el text d'arribada i comentaré els aspectes característics de la llengua anglesa i del català. Mitjançant aquest anàlisi podré mostrar de manera pràctica i amb exemples que en una traducció, independentment de l'àmbit al qual pertanyi, s'ha d'adaptar el text a la llengua i a la cultura d'arribada. El comentari està format per una explicació teòrica de cada apartat i subapartat, un fragment del text de sortida que serveixi com exemple d'un problema traductològic i un fragment del text d'arribada, és a dir, com l'he resolt. Per redactar aquest apartat he emprat les següents fonts: el *Diec2* [en línia], l'*Enciclopèdia Catalana* [en línia], el *Manual de traducció anglès català* de Jordi Ainaud, Anna Espunya i Dídac Pujol (2010), el *Manual de redacció i estil* d'Eusebi Coromina (2008), els *Criteris Lingüístics del Departament de Justícia* (2013) de la Generalitat de Catalunya, juntament amb el *Curs de Llenguatge Jurídic* (2008) de la Generalitat de Catalunya, *Majúscules i minúscules* (2016), *El inglés jurídico* d'Enrique Alcaraz (2012), *An introduction to English sentence structure* d'Andrew Radford (2012).

### 5.1. El procés traductològic

### 5.2. Problemes lingüístics

#### 5.2.1. Morfosintàctics

El *Diec2* defineix la morfosintaxi com la “branca de la lingüística que estudia les regles que regeixen l'estructura interna dels mots i les regles combinatòries dels mots i de les frases en les oracions”. En els següents subapartats analitzaré i explicaré cadascuna d'aquestes regles i mostraré com les he aplicat en la traducció.

#### a) L'oració

Segons l'*Enciclopèdia Catalana* una oració és una “unitat mínima de comunicació completa, autònoma sintàcticament o no, que relaciona i concerta un sintagma nominal (amb la funció de subjecte) amb un sintagma verbal (amb la funció de predicat)”. Les oracions solen estar formades per un subjecte, un verb i un seguit de complements. En aquest subapartat empraré el *Manual de traducció anglès català* de Jordi Ainaud, Anna Espunya i Dídac Pujol (2010), el *Curs de Llenguatge jurídic*

(2008) de la Generalitat de Catalunya i *El inglés jurídico* d'Enrique Alcaraz (2012) per explicar les característiques principals de l'oració i de la seva estructura.

### **L'ordre subjecte-verb / verb-subjecte**

El *Curs de llenguatge jurídic* (2008, 116) de la Generalitat de Catalunya diu que l'ordre lògic i natural de disposar els elements d'una frase en català és el següent:

Marc introductori + Subjecte + Verb + Complementes (CD, CI, C. Prep., Atr., C. Pred.) + Complementes Circumstancials

No obstant, aquesta estructura no sempre apareix en el mateix ordre quan es tracta de llenguatge oral o de retòrica judicial. En el segon cas, aquest canvi d'estructura dificulta la comprensió.

En anglès, tal com explica Andrew Radford a *An introduction to English sentence structure* (2012, 2), el subjecte també ha d'anar seguit pel verb quan es tracta d'una oració activa. En anglès sempre hi ha d'haver un subjecte abans del verb per identificar de qui estem parlant, en canvi, en català el podem elidir en cas que se sobreentengui per context o que ja s'hagi esmentat anteriorment. Tant en català com en anglès el verb i subjecte han de concordar en gènere i nombre.

### **Exemple**

**TS:** I direct the executors to sell any airplane and all race cars which I own at the time of my death at public auction or private sale, as the executors shall deem advisable in order to realize their fair market value.

**TA:** Disposo que els marmessors subhastin o venguin privadament, segons ells ho considerin apropiat, qualssevol dels avions i cotxes de competició que posseeixi a l'hora de la meua mort per tal de realitzar-los al seu valor raonable.

En aquest exemple es pot observar amb claredat que en la frase en anglès el verb està situat immediatament després del subjecte, en canvi, a l'hora de traduir aquest fragment, en català he pogut elidir el subjecte perquè ja es deduïa amb la forma verbal (primera persona del singular) i amb la resta del context.

## L'alternança activa-passiva

El *Manual de traducció anglès català* (2010, 194) explica que la passiva modifica l'ordre dels elements de l'oració i els situa al revés que en una oració activa. Generalment, segons el *Curs de llenguatge jurídic* (2008), en català se sol utilitzar la veu activa, l'estructura de la qual situa en primer lloc l'autor de l'acció del verb anomenat agent. La passiva, en canvi, posa en primer lloc el pacient, és a dir, la persona o objecte sobre el que recau l'acció del verb. L'estructura de la passiva és molt més comuna en anglès, ja que en català és un tipus de construcció que se sol trobar en textos formals però que es considera massa forçada i és millor evitar-la o no excedir-nos usant-la per tal de facilitar la comprensió de l'escrit.

### Exemple

**TS:** If my wife does not survive me, I bequeath such tangible personal property and insurance to my descendants who survive me, in shares per stirpes, to be divided among them as the executors shall determine, in proportions which shall reflect the value of each descendant's stirpital share as nearly as may be practicable; [...]

**TA:** Si la meva esposa no em sobreviu, llego aquests béns tangibles i l'assegurança als descendents que em sobrevisquin, en parts per estirps, que els marmessors els les reparteixin al seu criteri, en proporcions que reflecteixin el valor de la part per estirps que pertoca a cada descendent al més exacte possible; [...]

En aquest cas, en la traducció he substituït la construcció passiva per una frase subordinada activa per facilitar la comprensió ja que es tracta d'un paràgraf bastant llarg. La frase subordinada s'introdueix amb la conjunció "que" i segueix amb l'estructura normal de subjecte, verb i complements. En la frase en anglès, el subjecte seria *personal tangible property*, en canvi en català el subjecte és "els marmessors".

**TS:** [...] profit participation or residuals representing payment for my services rendered as an actor to the then trustee under my Trust Agreement, to be held and administered in Marital Trust B for the benefit of my wife under Subsection 3.8 and the succeeding provisions of my Trust Agreement as my Trust Agreement hereafter may be further amended.

**TA:** [...] participacions en els beneficis o romanents com a pagament dels meus serveis prestats com actor al llavors fideïcomissari o fideïcomissària del meu contracte de fideïcomís, perquè es mantingui i s'administri en fideïcomís conjugal pel benefici de

la meva esposa en el subarticle 3.8. en les successives condicions del meu contracte de fideïcomís en cas que més endavant s'esmeni.

En aquest segon exemple he traduït la passiva *to be held and administered* com una oració subordinada adverbial final introduïda pel connector “perquè” i amb ambdós verbs reflexius en mode subjuntiu: “perquè es mantingui i s’administri”.

## **b) El sintagma nominal**

El sintagma nominal, tant en català com en anglès, està format per un nom que fa de nucli i que pot anar acompanyat de determinants i complements. A continuació podrem observar els diferents aspectes dels sintagmes nominals.

### **El gènere**

En anglès, tal com explica el *Manual de traducció anglès català* (2010,159-162), els noms són neutres, però tots aquells que fan referència a éssers sexuats tenen una forma pel femení i una pel masculí. Per tant, per poder diferenciar el gènere dels mots en anglès ens hem de guiar pels determinants possessius: *his* (masculí), *her* (femení), *its* (neutre), pronoms personals *he, him, his* (masculí), *she, her, hers* (femení), *it, it, its* (neutre), pronoms relatius i interrogatius *who, whom* (masculí i femení) que els acompanyen.

En català, els sintagmes nominals tenen gènere masculí o femení i solen anar acompanyats de determinants o complements que adapten la seva forma en funció del gènere del nom al que acompanyen.

Segons Neus Nogué Serrano en l’apartat “Sexe, gènere i gramàtica” de *Visibilitzar o marcar. Repensar el gènere en la llengua catalana* (2013, 46-66), en el cas de les referències individuals, quan ens referim a un home o una dona, no hi ha cap problema per utilitzar el referent masculí o femení, ja que es tracta d’un cas individual. Nogué també defensa l’ús del masculí i el femení en casos que no resultin problemàtics o enrevessats, però dins d’un text ja és més difícil introduir ambdues formes sense que afecti a l’economia lingüística. Estic d’acord amb Neus Nogué quan afirma que l’ús de noms col·lectius com “professorat” o “alumnat”, i l’ús del masculí plural inclusiu, que inclou homes i dones, com “tots”, “nens” o “espanyols”, facilita la creació d’oracions poc carregades. En el mateix capítol parla també del masculí singular inclusiu, que s’utilitza per simplificar i sintetitzar i se sobreentén que fa

referència a ambdós gèneres com: “El **gos** és el millor **amic** de l’**home**”, “L’hora del **lector**”.

L’Albert Pla i Nualart explica en el capítol “Defensa del masculí genèric” de *Visibilitzar o marcar. Repensar el gènere en la llengua catalana* (2013, 127-130), que l’ús del masculí genèric és degut a una convenció existent en les llengües romàniques que és inalterable, ja que si ho fem el llenguatge que produïm es veurà greument afectat. Albert Pla aclareix “Les llengües tenen formes específiques per designar el gènere masculí i femení i d’altres que inclouen els dos gèneres. En llengües romàniques com el català i el castellà, aquesta funció la fa en gran part el masculí genèric o inclusiu, un fals masculí” i considera el masculí genèric com “una estratègia lingüística que permet estalviar la farragosa i redundant repetició de masculí i femení quan parlem de col·lectius en què el gènere és irrellevant”.

Per tant, queda clar que l’ús del masculí genèric està implícit dins l’estructura de les llengües romàniques, entre elles el català, i que el seu ús és merament una eina d’economia lingüística i que, sempre que per context puguem diferenciar sense problemes que es tracta d’un masculí genèric, no farà falta el desdoblament de les formes en masculí i femení. Només en casos anomenats anteriorment, com les referències individuals o quan el context no sigui suficientment clar, aplicarem el desdoblament de gènere per evitar generar confusions o males interpretacions.

## Exemples

**TS:** When a distribution is to be made hereunder to my descendants "in shares per stirpes," the initial stirpital division shall be at the level of my children, whether or not any child of mine is living at the time of such distribution.

**TA:** Quan s’hagi de fer una distribució a continuació als meus descendents en parts per stirpes, la divisió stirpital inicial ha de ser al nivell de les meves filles, tant si qualssevol dels meus fills o de les meves filles segueix o no en vida a l’hora d’aquesta distribució.

El mot “descendent” seria un exemple de masculí genèric perquè és una paraula que no té femení i s’utilitza la forma masculina per designar els dos gèneres. En canvi, “*any child of mine*” ho he traduït com “qualssevol dels meus fills o de les meves filles” perquè en català existeixen les dues formes i, en aquest context, si només escrivísim el masculí genèric es podria mal interpretar com si Paul Newman només tingués fills del sexe masculí.

**TS:** In addition, I direct that the executors shall have no rights to sell any of such property interests passing under this Section.

**TA:** A més, disposo que els marmessors no tinguin cap dret a vendre cap dels interessos de la propietat inclosos en aquest article.

En aquest cas *executors* ho podia haver traduït per “els marmessors i les marmessores” però hagués fet que el text fos més feixuc. Com es tracta d'un text jurídic que ja té suficients dificultats morfosintàctiques i terminològiques he decidit emprar el masculí genèric encara que existeixi la forma femenina d'aquest mot.

Tot i així, voldria remarcar que sóc una dona i no em considero menyspreada o exclosa amb l'ús del masculí genèric perquè entenc, com he dit anteriorment, que la llengua catalana fa servir el masculí per generalitzar i per incloure ambdós sexes. Per tant, no és una qüestió de masclisme, sinó una qüestió d'estructura de les llengües romàniques. Utilitzaré el desdoblament del gènere quan sigui necessari per dèficit de context o quan no compliqui la comprensió d'allò que estigui redactant.

### **Els determinants i els quantificadors**

El *Manual de traducció anglès català* (2010,161-163) descriu els determinants com elements que acompanyen al nom comú. Els determinants inclouen:

- Els articles *a, an, the* en anglès i “un, una, uns, unes, el, la, els, les” en català.
- Els demostratius *this, that, these, those* en anglès i “aquest, aquesta, aquell, aquella, aquests, aquestes, aquells, aquelles” en català.
- Els possessius *my, your, his, her, its, our, their* en anglès i “meu, meva, meus, meves, teu, teva, teus, teves, seu, seva, seus, seves, nostre, nostra, nostres, vostre, vostra, vostres” en català.

Els quantificadors estan formats pels numerals cardinals (un, dos), els quantitatius (gens, massa) i els indefinits (un, tothom). En anglès, un nom amb funció d'atribut classificador d'un subjecte específic va determinat per l'article indefinit *a, an*. En català és innecessari aquest determinant i no s'escriu. Per exemple: “*My father is a doctor*” ho traduiríem com “El meu pare és metge”, és a dir no inclouríem l'article indeterminat “un”.

## Exemples

**TS:** The term "Publicity and IP Rights" as used throughout my will shall mean those intellectual property and related tangible or intangible property rights that I may own at the time of my death or in which I may have any interest at the time of my death [...]

**TA:** El terme "drets publicitaris i de propietat intel·lectual" emprats al llarg del meu testament es refereixen a les propietats intel·lectuals i als drets de propietat tangible o intangible relacionats que pugui posseir o que pugui tenir-hi qualsevol interès a l'hora de la meva mort [...]

En aquest fragment tenim dos exemples. El primer és la traducció de l'article neutre anglès *the*, que en català correspon a "el" perquè acompanya al mot "terme". El segon és el determinant demostratiu *those*, que normalment el traduiríem com "aquells" o "aquelles" però que en aquest cas, per context i per evitar l'ús abusiu dels demostratius, l'he traduït com "les".

**TS:** I devise and bequeath to my wife, Joanne Woodward Newman, if she survives me, [...]

**TA:** Llego a la meva esposa, Joanne Woodward Newman, si em sobreviu, [...]

*My wife* conté el possessiu neutre anglès *my* i en català l'he traduït com "la meva", és a dir, en femení singular perquè correspon al gènere i nombre del nom que acompanya. A més, he afegit l'article femení singular "la" perquè és un cas d'absència de determinació, que es caracteritza per la manca d'un determinant al text en anglès que és necessari en la versió catalana, ja que hem de tenir en compte que la llengua anglesa i la catalana no tenen exactament les mateixes propietats semàntiques (2010,162).

## Els complements del nom

Pel que fa als complements del nom hi ha diversos trets diferencials entre l'anglès i el català. En anglès, l'ordre no marcat dels elements dins el sintagma nominal és: adjectiu (modificador) + nom (nucli). En canvi, en català és just a l'inrevés: nom (nucli) + adjectiu (modificador), com explica el *Manual de traducció anglès català* (2010,163).

Existeixen dos tipus d'adjectius, tant en català com en anglès. Segons l'*Enciclopèdia Catalana* hi ha els adjectius qualificatius, que expressen una qualitat del

substantiu al qual es refereixen (blanc, alt, petit), i els especificatius o explicatius, que delimiten la qualitat o l'extensió del substantiu que acompanyen.

En anglès, els complements del nom poden ser adjectius, preposicions seguides per un substantiu, verbs amb la terminació –ing o bé, oracions subordinades que estiguin introduïdes pels pronoms relatius *who*, *which*, *that*, *whom*, *whose*, *which*.

### **Exemple**

**TS:** I direct the executors to pay all of (i) my funeral and related expenses; (ii) the expenses of administering my estate, including the expenses of any ancillary probate proceedings; and (iii) the reasonable expenses incurred in insuring, safeguarding, delivering, or transferring any property included in my probate estate.

**TA:** Disposo que els marmessors paguin totes (i) les despeses del funeral i d'altres despeses relacionades; (ii) les despeses d'administració del patrimoni, incloent les despeses de qualsevol procediment addicional de legitimació del testament; i (iii) les despeses raonables acumulades en assegurar, garantir, distribuir o transferir qualsevol propietat inclosa en els meus béns hereditaris.

En aquest exemple veiem el canvi d'ordre del substantiu i el complement de l'anglès al català. A més, també podem observar sintagmes preposicionals com “despeses del funeral”, “despeses d'administració del patrimoni”, “despeses de qualsevol procediment addicional”; un adjectiu amb funció de complement del nom “despeses relacionades” i, finalment, el conjunt de verbs acabats en –ing *insuring, safeguarding, delivering, or transferring*, que els he traduït al català com verbs en infinitiu “assegurar, garantir, distribuir o transferir”. Aquesta traducció ha estat possible gràcies al verb *incurred* que va seguit de la preposició *in*, que l'he traduït com “acumulades en”.

### **c) La seqüència verbal**

#### **El temps**

Ainaud, Espunya i Pujol (2010, 169) descriuen el temps gramatical com “la manera com es codifica a la gramàtica d'una llengua la localització en el temps real de les accions i els estats descrits per l'oració”. Les referències temporals són diferents en cada llengua, per això, quan aprenem una llengua estrangera hem de fer doble esforç, aprendre la morfologia i el significat de cada temps verbal en aquella llengua.



En el testament de Paul Newman, ens trobem que com es tracta d'un text de l'àmbit jurídic, tot està redactat seguint la tendència anglesa d'utilitzar el present i la veu passiva, i en català ho he redactat en present d'indicatiu, he convertit la veu passiva en activa i m'he ajudat de perífrasis d'obligació. També cal remarcar, l'ús de *shall* per indicar futur en anglès, ja que en català és recomanable evitar el futur en textos jurídics.

## Exemples

**TS:** I direct that no portion of any such expenses or death taxes paid under this Section shall be prorated or apportioned among or charged against the respective devisees, legatees, beneficiaries, transferees or other recipients, or charged against any property which passes to any of them, [...]

**TA:** Disposo que cap part pagada de qualsevol despesa o impost de successió d'aquest article s'ha de prorratejar entre els respectius legataris, beneficiaris o altres receptors, o s'ha de carregar a qualsevol propietat que els sigui transferida a qualsevol d'ells.

*Shall be* l'he traduït en aquest fragment com la perífrasi d'obligació "haver de". En anglès l'estructura és *shall* + verb en infinitiu + participi, en canvi en català és haver + de + verb en infinitiu.

**TS:** The executors may direct the trustee under my Trust Agreement to pay to my estate such amount of trust property as the executors shall determine are required for payment, [...]

**TA:** Els marmessors poden ordenar que el fideïcomissari del meu contracte de fideïcomís pagui al meu patrimoni una quantitat de propietat en fideïcomís, segons els marmessors determinin convenient pel pagament, [...]

En aquest cas, *shall* no ho he traduït com una perífrasi d'obligació, sinó amb el present de subjuntiu "determinin", que va lligat al futur.

## L'aspecte

Segons Ainaud, Espunya i Pujol (2010, 171-172) l'aspecte està relacionat amb la temporalitat de les accions i estats dins les oracions i serveix per permetre que "el parlant expressi punts de vista diferents sobre el desenvolupament temporal d'una mateixa situació".

En català, utilitzem tres tipus diferents d'aspectes. L'aspecte perfectiu, per indicar que una acció està finalitzada, l'aspecte imperfectiu, que no especifica si l'acció està acabada o no, i l'aspecte perfectiu, que indica que l'acabament de l'acció té efectes significatius en el moment al qual ens hi referim. També acompanyem aquests verbs amb perífrasis verbals que ens ajuden a precisar i a donar més detalls del moment en què transcorre l'acció. En anglès, s'utilitzen dues formes compostes per indicar l'aspecte: el *perfect*, amb l'estructura *have + participi*, i el *progressive*, amb l'estructura *be + verb amb terminació -ing*. A més, també empen perífrasis verbals introduïdes per verbs com *begin, start, finish, stop, keep, etc.* (2010, 172)

### Exemples

**TS:** I hereby revoke all wills and codicils to wills which I have made previously.

**TA:** Amb aquest document revoco tots els testaments i codicils que he fet amb anterioritat.

Aquest és un exemple de frase perfectiva perquè l'acció ja està acabada, el testador revoca els testaments i codicils que ha fet amb anterioritat. El *have made* és una clara mostra de l'estructura del *perfect*: *have + participi*.

**TS:** The net proceeds thereof shall pass under Section 6 as a part of my residuary estate.

**TA:** Els beneficis nets que se n'obtinguin s'han d'incloure a l'article 6 com a part del meu romanent d'herència.

Aquí veiem que en la versió en anglès no s'ha utilitzat cap de les estructures anomenades anteriorment, ja que la paraula *thereof* significa "provinent de" o "que en resultin" i fa referència a *net proceeds*. Per tant, en català he utilitzat una oració d'aspecte imperfectiu introduïda per la conjunció "que", perquè l'acció a la qual es refereix ("que se n'obtinguin") està inacabada.

### El mode

Segons el *Manual de traducció anglès català* (2010, 178) el mode és una categoria que s'expressa a la flexió verbal de les llengües romàniques. En català hi ha tres modes, l'indicatiu, el subjuntiu i l'imperatiu. En anglès també existeixen els tres modes: l'*indicative*, el *subjunctive* i l'*imperative*, però en comptes d'indicar-los a la flexió verbal com en català, l'anglès fa la flexió verbal en present o en passat. En

alguns casos que l'anglès utilitza les formes d'indicatiu, el català s'empren les del subjuntiu. En són un exemple les oracions subordinades condicionals introduïdes per *unless* (llevat que) i les de finalitat. Em d'anar en compte amb el context perquè és el que ens determinarà quin mode hem d'usar en cada cas.

### Exemples

**TS:** If my wife, Joanne Woodward Newman, does not survive me, I bequeath (A) any promissory notes payable to me (i) by any daughter of mine who survives me, and (ii) by Cora Casem, presently of Fresh Meadows, New York, if she survives me, to the debtor at each such promissory note, together with any accrued and unpaid interest thereon.

**TA:** Si la meva esposa, Joanne Woodward Newman, no em sobreviu llego (A) qualssevol pagarés que m'hagin de pagar (i) a qualsevol filla que em sobrevisqui, i (ii) a Cora Casem, actualment de Fresh Meadows, Nova York, si em sobreviu, el deutor haurà d'abonar aquests pagarés, juntament amb qualsevol interès acumulat i impagat que se'n derivi.

Aquesta frase és un exemple del mode subjuntiu, tant en anglès com en català, i s'hi pot observar la forma que té cada llengua d'expressar el mode subjuntiu. Tal com he dit abans, en anglès els verbs estan en present i el mode el marca la conjunció condicional *if* ("si") juntament amb el context de la frase. En canvi en català la flexió dels verbs és la que indica el mode.

**TS:** If Brian Murphy, Robert H. Forrester or such individual selected by majority vote of my daughters fails to qualify or cease to serve as an executor, the other or others of them shall serve as co-executors or sole executor, as the case may be, with all the same powers, discretions and immunities.

**TA:** En cas que Brian Murphy, Robert H. Forrester o qualsevol individu elegit pel vot de la majoria de les meves filles no reuneixi les condicions o renunciï a actuar com a marmessor, l'altre o la resta hauran d'actuar com a comarmessors o marmessor únic, depenent del cas, amb els mateixos poders, discrecions i immunitats.

En aquest fragment he traduït la conjunció condicional *if* amb la locució condicional "en cas que", que ja ens indica que es tracta d'una suposició, per tant, que el mode és subjuntiu. Els verbs modals *shall* i *may* també són dues marques del subjuntiu en anglès i a ambdós els precedeix un verb en infinitiu. Altrament, en català,

el subjuntiu es segueix mostrant en la flexió del verb, emprant el present de subjuntiu (“reuneixi”, “renunciï”) i la construcció haver + de + infinitiu, amb el verb “haver” conjugat en futur (“haurà”), que juntament amb els altres verbs i amb aquesta construcció imperativa denota també la subjectivitat.

## 5.2.2. Lexicosemàntics

### a) El lèxic

El *Curs de llenguatge jurídic* (2008, 10) de la Generalitat de Catalunya, explica que el llenguatge és una realitat complexa perquè depenent del dialecte, el registre, el parlant, el receptor i el context, canviarà a un lèxic més especialitzat i complex, o bé, a un llenguatge més planer i col·loquial.

Segons Ainaud, Espunya i Pujol (2010, 219), “el lèxic i el vocabulari són elements essencials en la caracterització de la realitat”. Concretament en els textos d'àmbit jurídic, com en aquest cas el testament de Paul Newman, sol aparèixer un lèxic molt específic i tècnic conjuntament amb una fraseologia precisa, que a ulls del lector pot arribar a semblar indesxifrable o difícil de comprendre.

Enrique Alcaraz explica a *El inglés jurídico* (2012, 74), que el llenguatge jurídic respon a les necessitats del moment i per això no para d'aparèixer noves figures jurídiques amb nomenclatures molt precises a fi de substituir les que hagin quedat antiquades. També afirma que en anglès, existeix un tipus de llenguatge jurídic que els medis de comunicació generen perquè el públic general pugui rebre informació tècnica o especialitzada i la pugui entendre.

Quan ens trobem amb una traducció de temàtica jurídica és vital informar-nos bé del vocabulari i la fraseologia específica d'aquest àmbit, i a més, emprar fonts d'informació com diccionaris jurídics o manuals de traducció jurídica per poder mantenir-nos fidels al text de sortida i transmetre'n l'especificitat. A continuació adjunto uns quants exemples en els que hi apareix vocabulari tècnic i fraseologia específica de l'àmbit jurídic.

### Exemples

**TS:** I bequeath all Oscars and other theatrical awards which I own at the time of my death to Newman's Own Foundation, a Delaware corporation organized exclusively for

purposes described under Section 501 (c) (3) of the Internal Revenue Code (or to its successor in interest), hereinafter referred to as Newman's Own Foundation.

**TA:** Llego tots els Òscars i altres premis teatrals que posseeixi en el moment de la meva mort a Newman's Own Foundation, una societat anònima organitzada exclusivament amb els propòsits descrits a l'article 501 (c) (3) del Codi de rendes internes (o al seu successor en interès), a partir d'ara anomenat "Newman's Own Foundation".

En aquest paràgraf hi apareix un verb (*bequeath*), un adverb ( *hereinafter*) que pertanyen al llenguatge jurídic. El verb *bequeath* l'he traduït com "llego" i l'adverb *hereinafter* l'he convertit en una locució adverbial, "a partir d'ara", perquè sonés natural a la llengua d'arribada.

**TS:** I direct the executors to pay all death taxes (as hereinafter defined), including any interest and penalties thereon, levied or assessed upon or with respect to any property which is included in my estate for the purpose of any such tax, whether such property passes under this will or otherwise.

**TA:** Disposo que els marmessors paguin tots els impostos sobre successions (com es defineix a continuació), incloent-hi qualsevol interès o penalització, gravat a qualsevol propietat inclosa en l'herència a efectes de qualsevol impost, independentment de si la propietat forma part o no d'aquest testament.

Aquest fragment inclou terminologia pròpia del llenguatge jurídic i dels testaments.

### **Els falsos amics**

Els falsos amics o *false friends* són aquells mots que tenen una forma semblant en dues llengües diferents però que tenen diferent significat. En el *Manual de traducció anglès català* (2010, 227) s'explica que les paraules que tenen la mateixa forma però no el mateix significat s'anomenen parònims i n'hi ha de dos tipus: el que sempre tenen un significat diferent i els que tenen alguna accepció diferent. Uns dels parònims més coneguts són *actually*, que significa "de fet" o "en realitat" (≠ actualment) i *eventually*, que significa "finalment" (≠ eventualment).

Segons *Nuevas formas de aprendizaje de lenguas extranjeras* (2004, 102) d'Enrique Alcaraz, la llengua està plena de falsos amics (*false friends*), sobretot entre l'espanyol i l'anglès perquè són dues llengües que tenen orígens i evolucions molt

diferents l'una de l'altra. Alcaraz explica que hi ha tres paraules en espanyol, anglès i francès, que la paronimia les fa problemàtiques. Aquestes són "prorrogar" en espanyol, *prorogue* en anglès i *proroger* en francès. En anglès *prorogue* significa "postposar", "diferir", "suspènre" o "interrompre"; en francès *proroger* significa "prorogar" o "ampliar un termini", o bé, "suspènre o postposar una sessió".

### Exemple

En el text que he traduït no he trobat cap fals amic en concret, per això, adjunto els següents *false friends* extrets d' *El anglès jurídic* (2009), d'Enrique Alcaraz i d'altres que he après durant la carrera a les assignatures de Traducció Jurídica i Econòmica I, II i III.

- *Section*, en anglès, en comptes de "\*secció", significa "article", en català.
- Per contra, *article*, en anglès, significa "secció" en català.
- "Sentència", en català, fa referència a la resolució del jutge en un judici i, *sentence*, en anglès es refereix a la condemna aplicada a una persona.
- *Act* és una "lleï", *bill* és un "projecte de lleï" i *draft* és un "esborrany".

### Topònims, antropònims i altres noms propis

Segons el *Diec2*, un topònim és el nom propi d'un lloc i un antropònim és el nom propi d'una persona. Per traduir els topònims i antropònims que inclou el text, he seguit les directrius del *Manual de traducció anglès català* (2010, 229) i dels *Criteris lingüístics del Departament de Justícia* (2013, 72-74, 82-85) de la Generalitat de Catalunya. Tot seguit he elaborat un resum esquemàtic per tal de sintetitzar la informació d'ambdues fonts.

- Els noms de ciutats, països i estats es poden traduir sempre que existeixi una traducció fixada en la llengua meta.

### Exemples

**TS:** Westport

**TA:** Westport

**TS:** Connecticut

**TA:** Connecticut

**TS:** New York

**TA:** Nova York

- Els noms propis de persona (antropònims) no es tradueixen.

### **Exemples**

**TS:** Paul Newman

**TA:** Paul Newman

**TS:** Joanne Woodward Newman

**TA:** Joanne Woodward Newman

**TS:** Cora Casem

**TA:** Cora Casem

- Els càrrecs i les professions es tradueixen.

### **Exemples**

**TS:** In addition, I direct that the executors shall have no rights to sell any of such property interests passing under this Section.

**TA:** A més, disposo que els marmessors no tinguin cap dret a vendre cap dels interessos de la propietat inclosos en aquest article.

**TS:** [...] shall be distributed to the then trustee under the Amended and Restated Newman Living Trust Number One of even date established by me as settlor and trustee and signed by me prior to the execution of this will ("my Trust Agreement"), [...]

**TA:** [...] s'ha de distribuir al llavors fideïcomissari davant/sota el fideïcomís número u esmenat i reformulat amb la mateixa data que he establert com fideïcomitent i fideïcomissari i signat per mi anteriorment a l'execució d'aquest testament [...]

- Les empreses públiques i les entitats mercantils no s'han de traduir, a excepció d'aquelles que decideixin utilitzar una doble denominació en una altra llengua.

## Exemples

**TS:** If my wife, Joanne Woodward Newman, survives me, I bequeath (A) any property interests which I own at the time of my death in (i) Coleytown Productions, Inc., (ii) Aspetuck Productions, Ltd., (iii) Newman Foreman Productions, Inc., and (iv) any other entity that receives royalties, [...]

**TA:** Si la meva esposa, Joanne Woodward Newman, em sobreviu lleigo (A) qualssevol interessos de la propietat que posseeixi a l'hora de la meva mort a (i) Coleytown Productions, Inc., (ii) Aspetuck Productions, Ltd., (iii) Newman Foreman Productions, Inc., i a (vi) qualsevol altra entitat que rebi regalies, [...]

## L'article personal i els termes de tractament

Segons Ainaud, Espunya i Pujol (2010, 235), en català, els articles personals són “el”, “la”, “en”, “na”, “l’”, “els” i “les”. Els articles personals precedeixen el nom i només s'utilitzen per “indicar una relació d'igualtat social o de proximitat afectiva amb una persona”. En anglès, els articles personals són inexistents perquè la majoria de substantius o noms en anglès són neutres.

Segons els *Criteris lingüístics del Departament de Justícia* (2013, 61) de la Generalitat de Catalunya, els tractaments són “títols de cortesia que donem a una persona per la seva dignitat, autoritat, càrrec o categoria social”. L'anglès també emprava tractaments protocol·laris, però no són els mateixos que en català. En català, els tractaments protocol·laris es regeixen per tres normes:

1. El tractament ha de seguir l'estructura tradicional:

- tractament + nom i cognoms, càrrec

**Exemple**

Honorable Senyor Germà Gordó i Aubarell, conseller de Justícia

- càrrec, tractament + nom i cognoms

**Exemple**

el conseller de Justícia, Honorable Senyor Germà Gordó i Aubarell

2. Les abreviatures dels tractaments s'han d'escriure amb majúscula inicial, a excepció de “senyor/a” que s'escriu en minúscula per designar un individu i apareix sencer, però quan està abreviat o forma part d'un tractament protocol·lari, va sempre amb majúscula inicial.



### Exemples

- General: Estimada senyora
- Protocol·lari: Il·lustre senyora
- Abreviatura: Il·ltre Sra.

3. S'ha d'utilitzar el tractament protocol·lari superior en cas que una persona tingui un tractament vitalici o una condecoració honorífica i que ocupa un càrrec amb un tractament diferent.

### Exemple

A un expresident del Parlament de Catalunya que és diputat, li correspon “Molt honorable Senyor”, i no “Il·lustre Senyor”.

En canvi, quan es tracta d'una persona que ocupa més d'un càrrec i cadascun té un tractament diferent, s'ha d'emprar la forma del càrrec al qual ens adrecem en aquell moment.

El *Manual de traducció anglès català* (2010, 237) explica que en català fem la forma “vostè” per dirigir-nos formalment a algú, en anglès s'utilitzen els termes de tractament seguits del cognom d'una persona per remarcar la formalitat.

### Exemples

**TS:** I bequeath to my wife, Joanne Woodward Newman (also known as Joanne Woodward), if she survives me, all tangible personal property which I own at the time of my death other than any property effectively sold and/or bequeathed as provided under Subsections 1.1 and 1.2 above, [...]

**TA:** Llego a la meva esposa, Joanne Woodward Newman (altrament coneguda com Joanne Woodward), si em sobreviu, tots els béns tangibles que posseeixi a l'hora de la meua mort que no sigui cap propietat ja venuda i/o llegada en els anteriors subarticles 1.1. i 1.2., [...]

Aquí podem veure una mostra de l'ús dels dos extrems de la distància interpersonal (2010, 183) en una mateixa frase. Per una banda tenim el pronom personal *my* juntament amb el substantiu *wife* i el nom complet Joanne Woodward Newman que denoten una distància de deferència. D'altra banda, tenim el nom de pila Joane Woodward, que indica una distància familiar. A més, també podem observar

que a l'hora de traduir els noms propis no he incorporat cap article per acompanyar-los. Això no obstant, he cercat tractaments protocol·laris dins el text i no n'hi ha cap.

### **Abreviacions, sigles i símbols**

El *Diec2* defineix l'abreviació com la “reducció gràfica d'un mot o d'una frase per mitjà d'abreviatures, sigles, acrònims, etc”. Els *Criteris lingüístics del Departament de Justícia* (2013, 5-6) indiquen que s'ha de seguir un criteri de coherència i emprar el mateix tipus d'abreviació per una mateixa paraula i que, les abreviacions no es poden separar a final de la línia del terme o de la xifra que acompanyen.

- Les abreviatures s'originen amb la pèrdua de lletres internes o finals d'un o d'alguns mots i s'indiquen amb un punt “.” o una barra “/”. En cas que la paraula sencera porti accent, el conserven.
- Les sigles es formen normalment amb les inicials de noms i adjectius i s'escriuen amb majúscules, a excepció d'algunes que ja estan establertes amb alguna minúscula (UdL – Universitat de Lleida). S'escriuen sense cap espai ni cap punt entre lletres i solen conservar el gènere que té el conjunt de mots.
- Els acrònims es creen a partir de lletres o segments de paraules d'una frase amb la intenció de que es puguin llegir com un mot.
- Els símbols són signes gràfics que representen una paraula, un sintagma o un valor. Els solen establir les institucions oficials i internacionals. S'escriuen en lletra rodona, sense punt abreviatiu i no tenen marca de plural. Es llegeixen igual que la paraula sencera a la que substitueixen.

Ainaud, Espunya i Pujol (2010, 241) expliquen que el procediment més habitual a l'hora de traduir termes culturals és el manlleu, és a dir, no es tradueixen. Hem de tenir en compte que algunes sigles que corresponen a entitats reconegudes a nivell mundial o en diferents països, es tradueixen aplicant el procediment del calc paraula per paraula.

### **Exemples**

**TS:** If my wife, Joanne Woodward Newman, survives me, I bequeath (A) any property interests which I own at the time of my death in (i) Coleytown Productions, Inc., (ii) Aspetuck Productions, Ltd., (iii) Newman Foreman Productions, Inc., and (iv) any other entity that receives royalties, [...]

**TA:** Si la meva esposa, Joanne Woodward Newman, em sobreviu llego (A) qualssevol interessos de la propietat que posseeixi a l'hora de la meva mort a (i) Coleytown Productions, Inc., (ii) Aspetuck Productions, Ltd., (iii) Newman Foreman Productions, Inc., i a (vi) qualsevol altra entitat que rebi regalies, [...]

Aquest fragment conté únicament abreviacions i podem observar que totes comencen amb majúscula i acaben amb un punt, i que he manllevat la paraula anglesa a l'hora de fer-ne la traducció.

### **Els dobles i els triplets**

Els dobles i els triplets són conjunts de dues o tres paraules consecutives que comparteixen el mateix significat. En anglès, i sobretot en textos de l'àmbit jurídic, és molt comú trobar aquestes construccions. Per contra, el català tendeix a l'economia lingüística i sol simplificar-los i reduir aquests dobles o triplets a només un mot, ja que el significat de l'oració no es veu alterat perquè són sinònims.

### **Exemples**

**TS:** I, PAUL NEWMAN, also known as PAUL L. NEWMAN, of Westport, Connecticut, make, publish and declare this to be my last will and testament.

**TA:** JO, PAUL NEWMAN, altrament conegut com PAUL L. NEWMAN, de Westport, Connecticut, declaro que aquestes són les meves últimes voluntats i el meu testament.

Aquest és un cas en que la llengua anglesa utilitza un triplet i a l'hora de fer la traducció al català es sintetitzen els tres mots en només un.

**TS:** [...] provided, however, that the share of any grandchild or more remote descendant of mine who has not attained age thirty-five at the time of my death shall be distributed to the then trustee under the Amended and Restated Newman Living Trust Number One of even date established by me as settlor and trustee and signed by me prior to the execution of this will ("my Trust Agreement"), to be held and administered in a separate trust for the benefit of such person under subsection 3.12 [...]

**TA:** [...] s'ha de distribuir al llavors fideïcomissari davant/sota el fideïcomís número u esmenat i reformulat amb la mateixa data que he establert com fideïcomitent i fideïcomissari i signat per mi anteriorment a l'execució d'aquest testament (el meu

“contracte de fideïcomís”), perquè s’administri en un fideïcomís diferent en/pel benefici d’aquesta persona sota el subarticle 3.12. [...]

En aquest exemple ens trobem amb la mateixa simplificació. L’anglès utilitza un doblat i el català utilitza només un mot. Per tal de no alterar el significat i poder crear una estructura correcta en català he emprat una frase subordinada introduïda per la conjunció de finalitat “perquè” seguida d’un verb en present de subjuntiu.

### 5.2.3. Ortogràfics

#### Majúscules i minúscules

Segons els *Criteris lingüístics del Departament de Justícia* (2013, 39-40) l’ús de majúscules i minúscules es basa en una convenció i no en una qüestió gramatical. A continuació, afegiré una síntesi de la normativa de majúscules i minúscules que apareix als *Criteris lingüístics del Departament de Justícia* (2013, 39-40) i a *Majúscules i minúscules* (2016, 14-38) en la que m’he basat en redactar la traducció.

Utilitzarem majúscules:

- Noms de persones i divinitats
- Sobrenoms, renoms i pseudònims
- Noms de dinasties i llinatges
- Formes de tractament no catalanes
- Formes protocol·làries de tractament
- Formes abreujades de tractament
- Institucions, organismes i entitats (exceptuant la forma reflexiva)
- Documents i tràmits oficials i normes (exceptuant les designacions genèriques)
- Llibres i publicacions
- Toponímia
- Noms de lloc no catalans amb article
- Noms de premis, distincions i concursos

Utilitzarem minúscules en:

- Càrrecs oficials i títols nobiliaris
- Terminació femenina d’un mot a continuació d’una barra “/”
- A continuació de coma i punt i coma

En anglès, l'ús de majúscules és molt diferent al del català. Tot seguit, incloc un breu resum de la gramàtica anglesa referent a les majúscules, extreta del web de l'*Oxford Dictionary*.

Escriurem majúscules en anglès:

- Els noms de persones, llocs o noms que fan referència a persones o llocs
- Inici de frase
- Títols de llibres, pel·lícules, organitzacions, etc.
- Abreviacions

### Exemples

**TS:** I appoint Brian Murphy, presently of Manhattan Beach, California, Robert H. Forrester, presently of Avon, Connecticut, and such individual (other than a daughter of mine) selected by majority vote of my daughters, who survive me, to be the co-executors of my estate.

**TA:** Nomeno a Brian Murphy, actualment de Manhattan Beach, Califòrnia, a Robert H. Forrester, actualment de Avon, Connecticut, i un individu (que no sigui una filla meva) elegit pel vot de la majoria de les meves filles, que em sobrevisquin, per ser els comarmessors de la meva herència.

En aquesta frase, podem observar que tant en català com en anglès els noms propis de persona i els topònims s'escriuen amb majúscula inicial.

**TS:** In addition to all powers and discretions conferred upon the Executors by other provisions of this will or by law, I hereby grant to the Executors all the powers of the Connecticut Fiduciary Powers Act set forth in Connecticut General Statutes §45a-234, [...]

**TA:** A més a més de tots els poders i discrecions que es confereixen als marmessors per d'altres condicions d'aquest testament o per llei, atorgo als marmessors tots els poders de la Llei de poders fiduciaris de Connecticut descrits als Estatuts generals de Connecticut §45a-234, [...]

Aquest fragment ens mostra que l'anglès utilitza majúscula per designar càrrecs i el català no. A més, l'anglès escriu amb majúscula inicial totes les paraules que formen una llei, en canvi el català només escriu en majúscula inicial la primera paraula i en aquest cas, el topònim que inclou.

## 5.2.4. Altres tipus

### a) Elements de la connexió textual

#### Els connectors

Segons el *Diec2* els connectors són elements lingüístics que asseguren la cohesió de les diferents parts del text. Ainaud, Espunya i Pujol (2010, 198) remarquen que en anglès molts connectors són polisèmics i per tant, el seu significat variarà en funció del context. El *Curs de llenguatge jurídic català* (2008, 66) explica que els connectors ajuden a seguir el fil del discurs i que poden fer referència a l'estructura de l'oració o en l'àmbit del text, és a dir, entre oracions o paràgrafs independents.

#### Exemples

**TS:** In addition to all powers and discretions conferred upon the Executors by other provisions of this will or by law, [...]

**TA:** A més a més de tots els poders i discrecions que es confereixen als marmessors per d'altres condicions d'aquest testament o per llei, [...]

En aquest fragment podem observar el connector *in addition*, que és un connector emprat per estructurar el text i per seguir parlant sobre un mateix punt. En català es tradueix com “a més” o “a més a més”.

**TS:** [...] provided, however, that those photoplays or performances are performed or published in the same or substantially identical form as in their original release or other form which I authorized during my lifetime; [...]

**TA:** [...] sempre que aquestes pel·lícules o representacions s'executin o es publiquin en la mateixa forma que en el seu llançament original o de qualsevol altra forma que hagi autoritzat en vida; [...]

“*Provided, however,*” és una construcció anglesa que en català es pot simplificar només en un mot. La traducció al català és veu marcada pel context, i en aquest cas, “*provided, however,*” ho traduirem com “sempre que”.

#### La puntuació

Segons els *Criteris lingüístics del Departament de Justícia* (2013, 56) els signes de puntuació són “l'eina que utilitzem per fer que un text sigui comprensible i per

transmetre al lector els diferents matisos que tindria el mateix text en llengua oral". Els signes de puntuació en català són la coma (,), el punt (.), el punt i coma (;), els dos punts (:), els punts suspensius (...), els signes d'interrogació i admiració (?!), els parèntesis (( )), els guions (— —), el guionet (-), les cometes ("“”«»), els claudàtors ([ ]) i la barra inclinada (/).

L'*Oxford Dictionary* indica que en anglès els signes de puntuació són els següents: l'*apostrophe* (’), el *colon* (:), la *comma* (,), el *semicolon* (;), l'*exclamation mark* (!), la *question mark* (?), el *full stop* o *period* (.), el *hyphen* (-), les *inverted commas* o *quotation marks* ("“” “”).

**TS:** I direct that no portion of any such expenses or death taxes paid under this Section shall be prorated or apportioned among or charged against the respective devisees, legatees, beneficiaries, transferees or other recipients, or charged against any property which passes to any of them, and I direct the executors to pay such expenses and death taxes from my probate estate, in the same manner as payment of administration expenses.

**TA:** Disposo que cap part pagada de qualsevol despesa o impost de successió d'aquest article s'ha de prorratejar entre els respectius legataris, beneficiaris o altres receptors, o s'ha de carregar a qualsevol propietat que els sigui transferida a qualsevol d'ells. Disposo que els marmessors paguin aquests impostos i despeses amb els meus béns hereditaris, com a pagament de les despeses d'administració.

En la meva traducció he mantingut els signes de puntuació del text de sortida, a excepció de paràgrafs sencers formats per només una oració. En casos com l'anterior, he dividit les frases llargues i per tant, he substituït la coma de l'original per un punt i seguit.

## **b) Referents i termes culturals**

El *Manual de traducció anglès-català* (2010, 93) afirma que els referents culturals són elements que caracteritzen una cultura o llengua. A l'hora de traduir, sempre hi haurà elements culturals del text de sortida que no tindran equivalent exacte en la llengua d'arribada i haurà d'aplicar en cada cas, el procediment de traducció de termes culturals que escaigui.

## **Exemple**

**TS:** [...] I direct the executors to guarantee bank loan indebtedness incurred by Newman's Own, Inc. (or any parent, successor, subsidiary or affiliated company of Newman's Own, Inc.), to finance or otherwise facilitate such entity's purchase of Newman's Own Organics, Inc. (or its successor in interest), provided that such guarantee shall not exceed the amount of Ten Million Dollars.

**TA:** Disposo que els marmessors, en exercir aquesta autoritat, garanteixin endeutaments de préstecs bancaris acumulats per Newman's Own, Inc. (o qualsevol empresa matriu, successor, filial o empresa afiliada a Newman's Own, Inc.), per finançar o altrament, facilitar a l'entitat la compra de Newman's Own Organics, Inc. (o el successor en interès), sempre que aquesta garantia no excedeixi la quantitat de deu milions de dòlars.

Encara que a Estats Units la moneda sigui el dòlar i a Catalunya tinguem l'euro, no es tradueix la moneda perquè podria alterar la quantitat de diners i ja no seria fidel al text original.



### 5.3. Procediments de traducció

Amparo Hurtado (2001, 642) defineix la tècnica de la traducció com “el procediment, visible en el resultat de la traducció, que s'utilitza per aconseguir l'equivalència traductora a microunitats textuais”.

Ainaud, Espunya i Pujol (2010, 17-18) expliquen que als anys cinquanta i seixanta del segle XX va aparèixer una de les disciplines pioneres en el món de la traducció anomenada Estilística Comparada, desenvolupada per estudiosos francocanadencs. Aquests es van fixar que en comparar obres originals i les seves traduccions les estructures sintàctiques no eren idèntiques i que durant el procés de traducció s'havien produït guanys i pèrdues. Arran de la sistematització d'aquestes modificacions, Jean Paul Vinay i Jean Darbelnet van publicar *Stylistique comparée du français et de l'anglais* (1958), que incloïa nou procediments de traducció: el manlleu, el calc, la traducció paraula per paraula, la transposició, la modulació, l'equivalència, l'adaptació, l'amplificació i la compensació. L'última edició revisada de l'obra de Vinay i Darbelnet data de l'any 1977.

Tot seguit, incloc un anàlisi dels procediments de traducció que he emprat en la realització d'aquest treball, que està format per l'explicació teòrica de cada procediment i d'exemples amb fragments del text de sortida i de la traducció. Les fonts que utilitzo en aquest apartat són: el *Manual de traducció anglès-català* (2010), l'article *Translation Procedures* de Francesconi (2004) i l'article *Translation Techniques Revisited: A Dynamic and Functionalist Approach* de Lucía Molina i Amparo Hurtado Albir (2002).

#### 5.3.1. L'adaptació

Molina i Hurtado (2002, 500) descriuen l'adaptació com un canvi d'un element cultural per un altre propi de la cultura d'arribada i ho exemplifiquen amb el referent “ciclisme” pels francesos, “criquet” pels anglesos i “beisbol” pels americans.

Com aquest document es tracta d'un document jurídic, no s'hi pot trobar cap tipus d'adaptació perquè els termes culturals que conté el text fan referència a propietats, diners o formes d'administrar aquests elements i si ho adaptéssim a la cultura o a la llengua d'arribada, alterariem el missatge i per tant, no seriem fidels a l'original.

### 5.3.2. L'amplificació i la compressió

L'amplificació, segons Molina i Hurtado (2002, 500), es du a terme quan la llengua d'arribada utilitza més elements lingüístics que la llengua de sortida, és a dir, dóna informació que en el text original ja hi era implícita per tal de clarificar el concepte als lectors de la traducció. Per contra, la condensació o compressió lingüística és quan la llengua d'arribada utilitza menys elements lingüístics que la llengua de sortida.

#### Exemples

**TS:** The net proceeds thereof shall pass under Section 6 as a part of my residuary estate.

**TA:** Els beneficis nets que se n'obtinguin s'han d'incloure a l'article 6 com a part del meu romanent d'herència.

Aquí observem que en anglès només és necessari l'adverbi *thereof*, però en català necessitem un sintagma per poder expressar coherentment el que vol dir el text original.

**TS:** I devise and bequeath to my wife, Joanne Woodward Newman, if she survives me, absolutely and in fee simple, all real estate and interests in real estate, wherever situated, [...]

**TA:** Llego a la meva esposa, Joanne Woodward Newman, si em sobreviu, el ple domini de tots el béns immobles i els interessos dels béns immobles, a qualsevol lloc on estiguin situats, [...]

Aquest exemple, que ja he utilitzat anteriorment en l'apartat de dobles i triplets, em serveix per mostrar l'amplificació de *wherever situated* a "a qualsevol lloc on estiguin situats", que és deguda a una necessitat d'afegir informació per poder transmetre el que signifiquen els mots en anglès. A més, també hi ha un exemple de condensació de l'estructura *I give and bequeath* a "llego", que és molt més simplificada perquè en català es pot elidir el subjecte i els dobles i els triplets se solen sintetitzar en una sola paraula que els defineixi.

### 5.3.3. El calc

Ainaud, Espunya i Pujol (2010, 20) descriuen el calc com una expressió del text d'arribada que conserva l'estructura o el significat d'una expressió del text de sortida.

Podem distingir dos tipus de calcs, els calcs de forma (morfològics, sintàctics, ortotipogràfics i de puntuació) i calcs de significat (lèxics i semàntics).

### **Exemple**

**TS:** In addition to all powers and discretions conferred upon the Executors by other provisions of this will or by law, I hereby grant to the Executors all the powers of the Connecticut Fiduciary Powers Act set forth in Connecticut General Statutes §45a-234, and the following additional powers of that Act set forth in Connecticut General Statutes §45a-235: [...]

**TA:** A més a més de tots els poders i discrecions que es confereixen als marmessors per altres condicions d'aquest testament o per llei, atorgo als marmessors tots els poders de la Llei de poders fiduciaris de Connecticut descrits als Estatuts generals de Connecticut §45a-234, i els següents poders addicionals d'aquesta llei descrits als Estatuts generals de Connecticut §45a-235: [...]

Podem observar que aquest fragment conté un conjunt de calcs de forma, ja que, la primera oració té la mateixa estructura en ambdues llengües i les lleis i les xifres que defineixen on es pot trobar la llei esmentada són idèntics.

### **5.3.4. La modulació**

Molina i Hurtado (2002, 500) defineixen la modulació com un canvi de punt de vista, d'enfocament en relació amb la formulació del text de sortida. Ainaud, Espunya i Pujol (2010, 27) ho descriuen com la capacitat d'alterar el contingut literal d'un fragment del text de sortida sense que el significat es vegi afectat i poder adaptar la traducció a la cultura d'arribada.

### **Exemple**

**TS:** To elect to treat as qualified terminable interest property for purposes of the federal or any state estate tax marital deduction all or any specific portion of any property includable in my gross estate for federal estate tax purposes.

**TA:** Tractar totes o alguna porció específica de qualsevol propietat que es pugui incloure dins la meva massa hereditària per motius d'impostos federals a la propietat com a propietat qualificada d'interès terminable.

En aquest exemple hi ha una modulació que afecta l'ordre de la frase. He modificat l'ordre dels elements de la frase per tal que s'entengui millor en català i soni més natural.

**TS:** I direct the executors to sell any airplane and all race cars which I own at the time of my death at public auction or private sale, as the executors shall deem advisable in order to realize their fair market value.

**TA:** Disposo que els marmessors subhastin o venguin privadament, segons ells ho considerin apropiat, qualssevol dels avions i cotxes de competició que posseeixi a l'hora de la meua mort per tal de realitzar-los al seu valor raonable.

En aquest fragment he utilitzat la mateixa tècnica que en l'exemple anterior, he redistribuït diversos fragments de la frase per adaptar l'estructura a la llengua d'arribada i fer-la més llegible i fluïda.

### 5.3.5. El préstec

El préstec o manlleu, consisteix segons Molina i Hurtado (2002, 500) en la integració d'un terme o una expressió de la llengua de sortida a la llengua d'arribada. Hi ha dos tipus de préstec, el pur, que no ha integrat cap canvi a la paraula original, o el naturalitzat, que és una transliteració o adaptació formal de la llengua estrangera.

#### Exemple

**TS:** In exercising such authority, I direct the executors to guarantee bank loan indebtedness incurred by Newman's Own, Inc. (or any parent, successor, subsidiary or affiliated company of Newman's Own, Inc.), to finance or otherwise facilitate such entity's purchase of Newman's Own Organics, Inc. (or its successor in interest), provided that such guarantee shall not exceed the amount of Ten Million Dollars.

**TA:** Disposo que els marmessors, en exercir aquesta autoritat, garanteixin endeutaments de préstecs bancaris acumulats per Newman's Own, Inc. (o qualsevol empresa matriu, successor, filial o empresa afiliada a Newman's Own, Inc.), per finançar o altrament, facilitar a l'entitat la compra de Newman's Own Organics, Inc. (o el successor en interès), sempre que aquesta garantia no excedeixi la quantitat de deu milions de dòlars.

En aquest fragment trobem "dòlars" que és un manlleu adaptat de l'anglès *dollars*.

### 5.3.6. La traducció literal

Molina i Hurtado (2002, 500) descriuen la traducció literal com la traducció paraula per paraula d'un sintagma o d'una expressió. Ainaud, Espunya i Pujol (201, 24) afegeixen que quan es realitza aquesta traducció s'ha de seguir emprant un bon contingut lèxic i s'han de respectar les estructures sintàctiques de la llengua d'arribada.

#### Exemples

**TS:** [...] all household furnishings, musical instruments, works of art, personal effects and automobiles, together with any prepaid insurance or proceeds of insurance thereon.

**TA:** [...] tot el parament de casa, instruments musicals, obres d'art, efectes personals i automòbils, juntament amb qualsevol assegurança pagada prèviament o els beneficis que se'n derivin.

Aquesta enumeració és un exemple de traducció paraula per paraula en què coincideix l'estructura i el significat en anglès i en català coincideixen.

### 5.3.7. La transposició

Molina i Hurtado (2002, 500) descriuen la transposició com el canvi de categoria gramatical d'una paraula o d'una expressió del text original.

#### Exemple

**TS:** The executors, may make any such election in order to minimize the death taxes payable by my estate and, in addition, shall consider the effect of any such election on the death taxes payable by my wife's estate, especially if she should die before any such election is made;

**TA:** Els marmessors poden fer qualsevol elecció per minimitzar l'impost sobre successions que s'hagi de pagar amb el meu patrimoni i, a més, han de considerar l'efecte de qualsevol d'aquestes eleccions sobre l'impost de successions que s'hagi de pagar amb el patrimoni de la meva esposa, especialment en cas que premorís la realització de qualsevol d'aquestes eleccions;

En aquest fragment, observem com l'adjectiu *payable* l'he traduït per una oració de relatiu introduïda per la conjunció “que” juntament amb l'estructura “haver de” en present de subjuntiu i l'infinitiu del verb pagar.

### 5.3.8. La compensació

Segons Ainaud, Espunya i Pujol (2010, 33) la compensació “implica l'expressió d'elements del contingut o de l'estil en un punt del text diferent d'on apareixien a l'original”.

#### Exemple

**TS:** With respect to adopted persons other than my children, the terms "grandchildren" and "descendants" shall include those children legally adopted before attaining the age of eighteen and those descended from persons so adopted.

**TA:** Respecte a persones adoptades que no siguin els meus fills o filles, els termes “néts” o “descendents” han d'incloure tots aquells infants adoptats abans de complir els divuit anys i aquells que siguin descendents d'aquests adoptats.

En aquest fragment he emprat la compensació per ampliar el significat de *my children*, per especificar en català que Paul Newman tenia un fill i cinc filles. En canvi, si ho hagués traduït amb el masculí genèric “fills” se sobreentendria que només tenia fills del sexe masculí.

### 5.3.9. L'equivalència

Segons Ainaud, Espunya i Pujol (2010, 28), l'equivalència és el procediment que consisteix en traduir un element de la llengua de sortida per un d'equivalent i acceptat en la llengua d'arribada. Ainaud, Espunya i Pujol (2010, 28) ho exemplifiquen amb l'expressió anglesa per iniciar contes *Once upon a time*, que en català ho traduïm com “temps era temps”, “hi havia una vegada” o “vet aquí una vegada”.

#### Exemple

**TS:** The undersigned, being duly sworn, say that they witnessed the execution of the within will of the testator, Paul Newman, and subscribed the same in his presence, in the presence of each other and at the testator's request; that said testator, at the time of signing said will, was of full age and of sound mind and memory, that the testator voluntarily signed said will and declared the same to be his last will and testament in

the presence of the said two subscribing witnesses thereto; and that this affidavit is made at the request of the testator.

**TA:** El sotasignat, sota jurament, declara que han presenciat l'execució d'aquest document del testador, Paul Newman, i que l'han rubricat amb la presència del testador i davant l'altre testimoni a petició del testador; que el testador, en el moment de signar l'esmentat document, era major d'edat i estava en plenes facultats mentals i de memòria; i ha signat l'esmentat testament voluntàriament, el qual ha declarat com les seves últimes voluntats en presència dels dos testimonis que anteriorment l'han rubricat. Aquesta declaració jurada s'ha fet a petició del testador.

En aquest exemple podem observar tres expressions utilitzades freqüentment en textos de l'àmbit jurídic. En anglès, les expressions són *being duly sworn, of full age, of sound mind and memory*, que en català les he traduït com “sota jurament”, “major d'edat” i “en plenes facultats mentals i de memòria”. En aquests casos, s'havia de buscar els mots equivalents, perquè si no ho hagués fet, el text resultant seria incompreensible pels lectors de la llengua d'arribada.

## 6. Conclusions

Al principi de la carrera ens van preguntar si creiem que per traduir feia falta haver estudiat Traducció i Interpretació o si només amb el bon coneixement de diverses llengües era suficient, la majoria vam contestar que segurament algú amb un bon coneixement de la llengua de sortida d'un text per traduir i de la llengua d'arribada a la qual l'ha de traduir podria fer una bona traducció o tenir facilitat per realitzar-la. Després d'haver estudiat Traducció i Interpretació he observat que un bon professional ha de conèixer les llengües amb les que ha de realitzar les traduccions però que també ha d'estar familiaritzat amb les teories traductològiques que existeixen, amb cada element que compon el procés traductològic, ja sigui a nivell morfosintàctic o lexicosemàntic, amb els procediments de traducció i amb la fraseologia i terminologia específica que caracteritza cada àmbit textual. S'ha de reconèixer que és un privilegi i una gran sort poder practicar tots els tipus de traduccions: audiovisual, jurídica i econòmica, científicotècnica, inversa i literària i humanística amb la supervisió i l'assessorament de professorat expert en la matèria.

A l'inici d'aquest treball em vaig fixar uns objectius que a continuació valoraré si he complert o no. L'objectiu principal d'aquest treball era assumir la totalitat d'un encàrrec de traducció d'un text de temàtica jurídica, el qual crec que he aconseguit seguint un per un cada pas necessari perquè el procés es dugui a terme adequadament. L'encàrrec no només consta de la traducció d'un testament de l'anglès al català, sinó que també inclou la resta d'objectius que m'havia marcat, és a dir, suposa una investigació prèvia del dret successori estatunidenc i català per fer-me una idea del context en què s'ha redactat el testament que he traduït, que en aquest cas era el de Paul Newman; aprendre a identificar quines fonts són fiables o no, basant-me en els coneixements adquirits a l'assignatura de Documentació i així saber extreure informació veraç de la legislació testamentària juntament amb uns textos paral·lels de qualitat que són el model que he utilitzat per fer algunes consultes. Gràcies a aquests passos anomenats anteriorment he pogut complir un altre objectiu que és incrementar els coneixements que tenia abans de començar el treball sobre el dret successori català i estatunidenc. Les fonts que he emprat per redactar l'apartat del marc teòric relatiu a les lleis testamentàries d'Estats Units i de Catalunya són *El anglés jurídic* d'Enrique Alcaraz (2012), *El anglés jurídic norteamericano* d'Enrique Alcaraz (2007), *L'estatut jurídic del curador en el Codi de successions* d'Ester Arroyo (2001), el web del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya (2014, en línia) i diverses publicacions en línia, com el *Llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les*



*successions* (2009, en línia) i la tesi doctoral *El negoci jurídic testamentari en el dret civil de Catalunya* de Juan Marsal Guillaumet (en línia).

Tot seguit, a l'hora de realitzar el buidatge terminològic de 30 termes i crear una fitxa terminològica per a cadascun amb el programa TRADOS Multiterm on hi consta la categoria gramatical, el gènere, la definició i el context de cada mot, he assolit els objectius de realitzar un glossari terminològic amb aquest programa i el d'aprendre i ampliar la terminologia i la fraseologia testamentària en català, anglès i espanyol, per aconseguir-ho he necessitat l'ajuda de diversos diccionaris i glossaris. En català he utilitzat el *Diccionari de Dret Civil del Departament de justícia* de la Generalitat de Catalunya, el *Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans*, el *Diccionari Jurídic Català*, la *Gran Enciclopèdia Catalana*. En anglès he emprat el *Collins Dictionary*, el *The Free Dictionary*, el *Farlex Financial Dictionary*, el *FindLaw Legal Dictionary*, el *The Law Dictionary*, el *Macmillan Dictionary*, el web del *Linguee* i el web del *Wordreference*.

Durant el procés de traducció he pogut utilitzar els coneixements que he après sobre traducció jurídica i realitzar una traducció fidel al text de sortida. En un principi, pensava que la dificultat del text seria elevada perquè es tracta d'un text de l'àmbit jurídic i a més, té una extensió considerable, però un cop iniciada la traducció he comprovat que en general era basant assequible, exceptuant alguns paràgrafs extensos formats per una sola frase i plens de comes que dificultaven la comprensió i, per tant, eren fragments més costosos de treballar.

Cal dir que, el que en un principi creia que seria la part del treball més fàcil, el marc teòric, ha resultat ser la part més feixuga, en canvi, el buidatge terminològic i el comentari traductològic pensava que em costarien molt més, però un cop començats he comprovat que no eren ni tan difícils ni tan carregosos com em pensava. Al contrari, són els apartats que he gaudit més a l'hora de redactar-los.

Finalment, la valoració general del meu treball de carrera és positiva, ja que crec que he assolit els objectius principals d'aplicar els coneixements que he adquirit al llarg de la carrera de Traducció i Interpretació, he sabut dur a terme individualment un encàrrec i realitzar una traducció fidel a l'original, he sabut com estructurar adequadament un text acadèmic i com redactar-lo i he sabut defensar en el comentari traductològic les decisions que pres durant la traducció. He de dir que tot i que ha sigut el treball de més extensió que he realitzat mai i que semblava que mai s'acabaria, ara que l'he finalitzat estic orgullosa d'haver pogut començar i acabar un projecte de tanta rellevància com el treball de final de carrera i estic contenta d'haver-lo pogut fer de

temàtica jurídica perquè és un àmbit enrevessat ple de tecnicismes i fraseologia específica. Aquest treball és per a mi una mostra de superació personal tant en l'àmbit acadèmic com personal, perquè és la constància, la realització d'una activitat que em semblava de gran dificultat i un dels objectius a curt termini que m'havia marcat.

## 7. Bibliografia i webgrafia

ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA. *Pròrroga i modificació del Conveni amb la Fundació La Caixa per a l'execució de MPA i atenció a la víctima de violència masculista*. [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2014.

<[http://administraciojusticia.gencat.cat/web/.content/home/serveis\\_als\\_ciutadans/atencio\\_a\\_la\\_victima/convenis\\_acords/2014\\_pror\\_mod\\_conveni\\_lacaixa\\_mpa\\_av.pdf](http://administraciojusticia.gencat.cat/web/.content/home/serveis_als_ciutadans/atencio_a_la_victima/convenis_acords/2014_pror_mod_conveni_lacaixa_mpa_av.pdf)> [consulta: desembre del 2016]

Agència Tributària de Catalunya (2016). *Impost sobre successions i donacions: herències* [en línia].

<[http://etributs.gencat.cat/web/.content/documents/02\\_doc\\_tributs/02\\_impost\\_suc\\_don/guia\\_isd.pdf](http://etributs.gencat.cat/web/.content/documents/02_doc_tributs/02_impost_suc_don/guia_isd.pdf)> [consulta: desembre de 2016]

AINAUD, Jordi, Anna ESPUNYA i Dídac PUJOL. *Manual de traducció anglès-català*. Vic: Eumo Editorial, 2003.

ALCARAZ VARÓ, Enrique. *El inglés jurídico*. Barcelona: Editorial Ariel, 2007.

ALCARAZ VARÓ, Enrique. *El inglés jurídico*. Barcelona: Editorial Ariel, 2007.

CIT, TERMINOLOGIA DE CIÈNCIES I TECNOLOGIA. Institut d'Estudis Catalans. Secció de Ciències i Tecnologia [en línia]. Barcelona, 2016.

<http://cit.iec.cat/progdct/defaultsinonims.asp?opcio=1&cerca=discreci%F3#top> [consulta: desembre del 2016]

COROMINA, Eusebi. *Manual de redacció i estil*. Vic: Eumo, 2008.

CUB CRITERIS. UNIVERSITAT DE BARCELONA. (2017). *CUB - Representació de la citació bibliogràfica dins de text* [en línia]. <<http://www.ub.edu/cub/criteri.php?id=2219>>

[consulta: gener del 2017]

DEPARTAMENT D'ECONOMIA I FINANCES DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. *Nota d'aclariment i interpretació del punt 4 de la Circular 1/2005, de 6 de juny, de la Direcció General de Política Financera i Assegurances* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Finances, 2008.

<[http://economia.gencat.cat/web/.content/70\\_relacio\\_inversors/arxiu/nota\\_d\\_interes\\_3\\_\\_catala\\_.pdf](http://economia.gencat.cat/web/.content/70_relacio_inversors/arxiu/nota_d_interes_3__catala_.pdf)> [consulta: desembre del 2016]

DEPARTAMENT DE CULTURA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia, 2013.

<[http://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura\\_i\\_adreces/organismes/rpi/temes/dees\\_basiques\\_de\\_la\\_propietat\\_intel\\_lectual](http://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/rpi/temes/dees_basiques_de_la_propietat_intel_lectual)> [consulta: desembre del 2016]

DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. *Criteris lingüístics* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia, 2013. <[http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc\\_28590133\\_1.pdf](http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_28590133_1.pdf)> [consulta: març del 2017]

DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. *Llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions* [en línia]. Quaderns de legislació ; 79. Barcelona : Generalitat de Catalunya., Departament de Justícia, 2009. <[http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/lilibre\\_4t\\_successions\\_79.pdf](http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/lilibre_4t_successions_79.pdf)> [consulta: març del 2017]

DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Abreviacions* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia, 2013. <[http://justicia.gencat.cat/web/.content/home/serveis/llenguatge\\_juridic/de\\_quines\\_eines\\_disposo/criteris\\_linguistics\\_gene/abreviacions.pdf](http://justicia.gencat.cat/web/.content/home/serveis/llenguatge_juridic/de_quines_eines_disposo/criteris_linguistics_gene/abreviacions.pdf)> [consulta: març del 2017]

DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Diccionari de Dret Civil* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia; TERMCAT, Centre de Terminologia, 2005. <[http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc\\_27871224\\_1.pdf](http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_27871224_1.pdf)> [consulta: març del 2017]

DEPARTAMENT DE LA VICEPRESIDÈNCIA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, SECRETARIA DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA. *Criteris de traducció de textos normatius del castellà al català* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de la Vicepresidència, 2010. <<http://llengua.gencat.cat/permalink/2b871910-5384-11e4-8f3f-000c29cdf219>> [consulta: març del 2017]

FINDLAW. *FindLaw Legal Dictionary*. [en línia] <<http://dictionary.findlaw.com>> [consulta: gener del 2017]

- FORTUNYLEGAL LAW FIRM. (2017). *Testament* [en línia].  
<<http://www.fortunylegal.com/testament.html>> [consulta: gener del 2017]
- FRAHLIN, Dr. Gereon. *Linguee* [en línia]. Colònia, 2013. <[www.linguee.es](http://www.linguee.es)> [consulta: desembre del 2016]
- GABARRÓ, Meritxell. *Com a hereu, puc reclamar més del que em deixen al testament?* [en línia]. <[http://comunicacionempresarial.net/UPLOAD/lv1503gabarro\\_v09.pdf](http://comunicacionempresarial.net/UPLOAD/lv1503gabarro_v09.pdf)> [consulta: desembre del 2016]
- GODAYOL, Pilar. *Guia didàctica 4. Les successions testades i les intestades*, de l'assignatura de Traducció Jurídica i Econòmica I
- GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA [en línia]. Barcelona: Grup Enciclopèdia Catalana. <<http://www.enciclopedia.cat/>> [consulta: març del 2017]
- IMDB (2017). *Paul Newman. Biography* [en línia].  
<<http://www.imdb.com/name/nm0000056/bio>> [consulta: febrer del 2017]
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS I SOCIETAT CATALANA D'ESTUDIS JURÍDICS. *Diccionari Jurídic Català* [en línia]. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2010.  
<<http://cit.iec.cat/DJC/default.asp?opcio=5>> [consulta: març del 2017]
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans* [en línia]. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans <<http://dlc.iec.cat/>> [consulta: març del 2017]
- JUNYENT, M. Carme. *Visibilitzar o marcar. Repensar el gènere en la llengua catalana*. Barcelona: Editorial Empúries, 2013.
- LAICISMO.ORG. (2017). *España ¿Estado laico? - Observatorio del Laicismo - Europa Laica*. [en línia]. <<https://laicismo.org/2015/espana-estado-laico/15>> [consulta: gener del 2017]
- LOBATO, Julia. (2009). LA TRADUCCIÓN JURÍDICA, JUDICIAL Y JURADA: VÍAS DE COMUNICACIÓN CON LAS ADMINISTRACIONES. *Entreculturas*, 1, 191 – 206.  
<<http://www.entreculturas.uma.es/n1pdf/articulo10.pdf>> [consulta: febrer del 2017]
- M. KAPLAN, Steven. *Wiley's English-Spanish and Spanish-English Legal Dictionary. Diccionario jurídico inglés-español y español-inglés*. United States of America: Wiley Law Publications, 1993.

- Macmillan Dictionary [en línia]. Londres: Macmillan Publishers, 2009 – 2013.  
<<http://www.macmillandictionary.com/privacy.html>> [consulta: abril del 2017]
- MARSAL, Juan. El negoci jurídic testamentari en el dret civil de Catalunya [en línia].  
<[http://diposit.ub.edu/dspace/bitstream/2445/41536/1/01.JMG\\_1de4.pdf](http://diposit.ub.edu/dspace/bitstream/2445/41536/1/01.JMG_1de4.pdf)> [consulta: gener del 2017]
- MAYORAL, Roberto. (2003). Visión crítica de la investigación en traducción jurada [en línia]. <[http://www.ugr.es/~rasensio/docs/Critica\\_Investigacion\\_Juridica.pdf](http://www.ugr.es/~rasensio/docs/Critica_Investigacion_Juridica.pdf)> [consulta: febrer del 2017]
- MERRIAM WEBSTER. *Dictionary and thesaurus* [en línia]. <<http://www.merriam-webster.com/>> [consulta: març del 2017]
- MOLINA, Lucía i HURTADO, Amparo. (2002). *Translation Techniques Revisited: A Dynamic and Functionalist Approach* [en línia].  
<<http://www.uv.es/tronch/TradEspII/Trans-Techn-Molina-Hurtado.pdf>> [consulta: abril del 2017]
- Optimot (2017). *Consultes lingüístiques - Llengua catalana*. [en línia]  
<<http://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html>> [consulta: abril del 2017]
- PROZ.COM. THE TRANSLATION WORKPLACE (2017). *Qualified terminable interest property* [en línia].  
<[http://www.proz.com/kudoz/english\\_to\\_spanish/law\\_taxation\\_customs/4319641-qualified\\_terminable\\_interest\\_property.html](http://www.proz.com/kudoz/english_to_spanish/law_taxation_customs/4319641-qualified_terminable_interest_property.html)> [consulta: desembre del 2016]
- PUIG, Lluís et altri (2009). *La ineficàcia de les disposicions testamentàries en el llibre IV del Codi civil de Catalunya* [en línia].  
<[http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/ineficacia\\_disposicions\\_testamentaries.pdf](http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/ineficacia_disposicions_testamentaries.pdf)> [consulta: febrer del 2017]
- RUDA, Albert. Projecte Norma Civil, Universitat de Girona. Institut de Dret Privat Europeu i Comparat. *Llibre quart*. [en línia]  
<<http://civil.udg.edu/normacivil/cat/CCC/art/a426-36.htm>> [consulta: desembre del 2016]
- SALABERRI RAMIRO, M., MENOR MONASTERIO, F. i ALCARAZ VARÓ, E. (2004). *Nuevas formas de aprendizaje en lenguas extranjeras*. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia. Subdirección General de Información y Publicaciones.

- SECRETARIA DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (2004). *Majúscules i minúscules* [en línia]. 3era edició. Barcelona: <<http://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/publicacions/btpl/arxiu/BTPL-Majuscules-i-minuscules.pdf>> [consulta: abril del 2017]
- SERVEI D'ASSESSORAMENT LINGÜÍSTIC. *Ús del present i el futur en els textos normatius* [en línia]. Barcelona: Parlament de Catalunya, 2015. <<http://www.parlament.cat/document/intrade/6426>> [consulta: abril del 2017]
- SERVEI LINGÜÍSTIC DE L'ÀMBIT JUDICIAL. *El testament* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2005. <<http://www20.gencat.cat/docs/>> [consulta: gener del 2017]
- SITARZ, Daniel. *The Complete Book Of Personal Legal Forms: FORMS-ON-DISK*. Nova York: Nova Publishing Company, 1997. [consulta: novembre del 2016]
- TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. (2005). Manlleus i calcs lingüístics en terminologia [en línia]. <<http://www.termcat.cat/docs/docs/ManlleusCalcs.pdf>> [consulta: abril del 2017]
- THE FREE DICTIONARY BY FARLEX. *The Free Dictionary* [en línia]. <<http://www.thefreedictionary.com/>> [consulta: desembre del 2016]
- TRADUCTOR JURADO OFICIAL. (2017). *¿Qué es una traducción jurada?* [en línia]. <<http://traduccion-jurada-oficial.blogspot.com.es/2010/09/que-es-una-traduccion-jurada.html>> [consulta: gener del 2017]
- UNIVERSIDAD DE GRANADA (2014). *Sendebar. Revista de Traducción e Interpretación* [en línia]. Nº25, 348 pp. <[http://revistaseug.ugr.es/public/sendebar/sendebar25\\_completo.pdf](http://revistaseug.ugr.es/public/sendebar/sendebar25_completo.pdf)> [consulta: desembre del 2016]
- WORDREFERENCE. Wordreference English- Spanish legal dictionary [en línia]. Virginia, 1999. <<http://dlc.iec.cat/>> [consulta: desembre del 2016]
- Llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions* [en línia]. Barcelona. <[http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxiu/lilibre\\_4t\\_successions\\_79.pdf](http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxiu/lilibre_4t_successions_79.pdf)> [consulta: desembre del 2016]

## 8. Annex

### 8.1. Fitxes terminològiques

Per realitzar les fitxes terminològiques he emprat el programa de creació de glossaris terminològics anomenat TRADOS Multiterm. Per tal de fer-ho més pràctic a l'hora de fer referències als diccionaris que he emprat en cada fitxa terminològica, he creat sigles per a cadascun d'aquests. Les sigles usades són les següents:

- BD: Business Dictionary, en línia: <http://www.businessdictionary.com/>
- COD: Collins Dictionary, en línia: <http://www.collinsdictionary.com/>
- DDC: Diccionari de Dret Civil del Departament de justícia de la Generalitat de Catalunya, en línia:  
[http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/doc\\_27871224\\_1.pdf](http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/doc_27871224_1.pdf)
- DIEC: Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans, en línia: <http://dlc.iec.cat/>
- DJC: Diccionari Jurídic Català, en línia: <http://cit.iec.cat/DJC/default.asp?opcio=5>
- FD: The Free Dictionary, en línia: [www.thefreedictionary.com](http://www.thefreedictionary.com)
- FFD: Farlex Financial Dictionary, en línia: <http://financial-dictionary.thefreedictionary.com/>
- FL: FindLaw Legal Dictionary, en línia: <http://dictionary.findlaw.com>
- GEC: Gran Enciclopèdia Catalana, en línia: <http://www.enciclopedia.cat/>
- LD: The Law Dictionary, en línia: <http://thelawdictionary.org/>
- LG: Linguee, en línia: [www.linguee.es](http://www.linguee.es)
- MAC: Macmillan Dictionary, en línia: [www.macmillandictionary.com](http://www.macmillandictionary.com)
- WR: Wordreference, en línia: [www.wordreference.com](http://www.wordreference.com)

A més, per indicar l'origen d'algunes fitxes en català he usat la sigla TMC que fa referència al Termcat i per indicar l'origen del context en anglès de les fitxes terminològiques he fet servir la sigla TO, que significa "text original". Els altres contextos els he extret de les pàgines web que he indicat en cada fitxa tècnica.



Entry Number 15  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### accrued interest

categoria gram. n  
definició Interest earned but not received (realized).  
origen definició BD  
context "[...]if she survives me, to the debtor at each such promissory note, together with any accrued and unpaid interest thereon".  
origen del context TO, L. 45

## Català

### cupó corregut

categoria gram. m  
definició Interès acumulat per un bo o una obligació des del darrer cobrament, o des de la data d'emissió si encara no s'ha cobrat, fins a la data de valoració o venda, que es calcula dividint el nombre de dies transcorreguts des de l'últim pagament d'interessos entre el nombre de dies entre pagament i pagament, i multiplicant el resultat pel valor d'aquest últim pagament.  
origen definició TMC  
context "Així mateix les entitats hauran d'adoptar mesures oportunes per garantir, en tot moment, el compliment de les disposicions tributàries vigents en matèria de transmissió a no residents de valors amb cupó corregut".  
origen del context

[http://economia.gencat.cat/web/.content/70\\_relacio\\_inversors/arxius/nota\\_d\\_interes\\_3\\_\\_catala\\_.pdf](http://economia.gencat.cat/web/.content/70_relacio_inversors/arxius/nota_d_interes_3__catala_.pdf)

Entry Number 30  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### **affidavit**

categoria gram.  
definició

n

A sworn statement in writing made especially under oath or on affirmation before an authorized magistrate or officer.

origen definició  
context

MW

"[...]declared the same to be his last will and testament in the presence of the said two subscribing witnesses thereto; and that this affidavit is made at the request of the testator".

origen del context

TO, L. 300

## Català

### **declaració jurada**

categoria gram.  
definició

f

Manifestació oral, escrita o mímica feta sota jurament o promesa a requeriment de l'autoritat judicial o administrativa o voluntàriament davant notari.

origen definició  
context

GEC

"Declaració jurada per a l'obtenció de subvencions. Escrit mitjançant el qual les entitats sense afany de lucre poden sol·licitar subvenció per a la realització d'activitats o desenvolupament de projectes".

origen del context

[http://gestio.suport.org/index.php?option=com\\_content&view=article&id=86:declaraciojuradasubvencions&catid=50:models-i-formularis&Itemid=55&lang=ca](http://gestio.suport.org/index.php?option=com_content&view=article&id=86:declaraciojuradasubvencions&catid=50:models-i-formularis&Itemid=55&lang=ca)

Entry Number 25  
data de creació HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### assets

categoria gram.  
definició

n pl

The property available to an executor or administrator for settlement of the debts and payment of legacies of the estate of a deceased or insolvent person.

origen definició  
context

COD

"I authorize the executors to take all necessary actions, including the sale of assets of my estate, as the executors shall determine to be appropriate in exercising this directive".

origen del context

TO, L. 194

## Català

### actiu legal

categoria gram.  
definició

m

Actiu constituït per qualsevol propietat que pugui utilitzar-se per al pagament de deutes.

origen definició  
context

TMC

"Un actiu intangible és una cosa física que una empresa és propietària. Això es un actiu legal com un copyright, o un avantatge competitiu com una reputació".

origen del context

[www.internetdict.com/ca/dir/finance/page/32/](http://www.internetdict.com/ca/dir/finance/page/32/)

Entry Number 12  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### **binding**

categoria gram.  
definició  
origen definició  
context

adj

Imposing a legal obligation.

MW

"I may leave a memorandum containing suggestions for the disposition of certain items of my tangible personal property, but such memorandum shall not be binding on the legatees named in this Section".

origen del context

TO, L. 39

## Català

### **vinculant**

categoria gram.  
definició

adj

Que vincula, és a dir, que lliga amb un vincle legal o moral.

DIEC

origen definició  
context

"En aquesta línia, BARTOLO DE SAXOFERRATO (1313-1357), el jurista més insigne de l'escola dels comentaristes, admetia que dues persones o més poguessin testar en un mateix document i instituir-se recíprocament hereves, sempre, això sí, que el testament no hagués estat precedit de cap pacte vinculant, perquè, aleshores, la institució mútua no seria vàlida".

origen del context

<http://www.raco.cat/index.php/InDret/article/viewFile/293092/381602>

Entry Number  
autor  
àrea temàtica

1  
HHR  
Jurídica

## English

### **codicil**

categoria gram.  
definició

n

A document executed in testamentary form that acts as an amendment and supplement to a will.

origen definició  
context

COD

"If any beneficiary under this will and/or any codicil hereto ("my will") and/or under my Trust Agreement, shall in any manner, directly or indirectly, attempt to contest the probate or validity of any part or all of my will and/or my Trust Agreement, then such beneficiary shall forfeit and cease to have any right or interest whatsoever under my will, and, in such event, I direct that my estate shall be disposed of in all I respects as if such beneficiary had predeceased me".

origen del context

TO, L. 247

## Català

### **codicil**

categoria gram.  
definició

m

Negoci jurídic d'origen romà pel qual es poden ordenar disposicions mortis causa sense instituir hereu.

origen definició  
context

DJ

"En codicil, l'atorgant disposa dels béns que s'ha reservat per a testar en heretament, addiciona alguna cosa al testament, el reforma parcialment o, si manca aquest, dicta disposicions successòries a càrrec dels seus hereus abintestat".

origen del context

[http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arius/livre\\_4t\\_successions\\_79.pdf](http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arius/livre_4t_successions_79.pdf)

Entry Number 22  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### **condominium**

categoria gram.  
definició

n

Ownership of real property that is characterized by separate ownership of portions of the property (as units in an apartment building) and undivided or joint ownership of the remainder (as the common areas of an apartment building).

origen definició  
context

MW

"[...] including without limitation any interest in a condominium or cooperative".

origen del context

TO, L. 84

## Català

### **condomini**

categoria gram.  
definició

m

Forma de comunitat en la qual la propietat d'una cosa corporal pertany a una pluralitat d'individus per parts qualitativament iguals.

origen definició  
context

GDLC

"Els beneficiaris d'ajudes per a l'adquisició d'habitatge usat en règim de condomini".

origen del context

<https://www.caib.es/seucaib/ca/tramites/tramite/1541877>

Entry Number  
autor  
àrea temàtica

3  
HHR  
Jurídica

## English

### **executor**

categoria gram.  
definició

n

A person appointed by a testator to carry out the wishes expressed in his or her will.

origen definició  
context

COD

"If my wife does not survive me, I bequeath such tangible personal property and insurance to my descendants who survive me, in shares per stirpes, to be divided among them as the executors shall determine, in proportions which shall reflect the value of each descendant's stirpital share as nearly as may be practicable".

origen del context

TO, L. 25

## Català

### **marmessor, -a**

categoria gram.  
definició

m i f

Persona encarregada de complir la voluntat del testador.

origen definició  
context

DIEC

Persona encarregada de complir la voluntat del testador.

origen del context

[http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/llibre\\_4t\\_successions\\_79.pdf](http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/llibre_4t_successions_79.pdf)

Entry Number 5  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### fair market value

categoria gram. n  
definició A price at which buyers and sellers both having reasonable knowledge of the property and being under no compulsion are willing to do business.  
origen definició MW  
context "I direct the executors to sell any airplane and all race cars which I own at the time of my death at public auction or private sale, as the executors shall deem advisable in order to realize their fair market value".  
origen del context TO, L. 6

## Català

### valor raonable

categoria gram. m  
definició El valor raonable és l'import pel qual es pot vendre un actiu o liquidar un passiu (sense incloure les despeses de l'operació) entre parts interessades degudament informades, que realitzin una transacció en condicions d'independència mútua.  
origen definició <http://xarxanet.org/economic/recursos/criteris-de-valoracio-comptable-i#2>  
context "En el cas d'immobles, ja siguin aquests terrenys o edificis, per poder procedir a reflectir aquests actius en la comptabilitat, hauran de ser traduïts a quantitat monetària atenent a la seva VALOR RAONABLE (fair value) que la Norma 13 NIIF, emesa l'1 de gener de 2012, defineix de la següent manera".  
origen del context <http://www.arquitasacatalunya.cat/el-valor-raonable-en-el-pla-general-de-comptabilitat/>



Entry Number 29  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### fiduciary

categoria gram.  
definició

n

Person (or a business like a bank or stock brokerage) who has the power and obligation to act for another (often called the beneficiary) under circumstances which require total trust, good faith and honesty.

origen definició  
context

LW

"The terms "executor," "executors" and "co-executors" shall mean the fiduciary or fiduciaries appointed by a court of competent jurisdiction to administer my estate".

origen del context

TO, L. 265

## Català

### fiduciari, -ària

categoria gram.  
definició

m i f

Hereu o legatari que ha de conservar i transmetre al fideïcomissari els béns rebuts com a fideïcomís.

origen definició  
context

DIEC

"Pel que fa a les disposicions fiduciàries, es manté el règim vigent de la institució d'hereu per fiduciari i dels hereus i legataris de confiança, amb canvis lleus adreçats a simplificar la redacció dels preceptes i a harmonitzar-los amb la resta del llibre quart".

origen del context

[http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arius/livre\\_4t\\_successions\\_79.pdf](http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arius/livre_4t_successions_79.pdf)

Entry Number 26  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### gross estate

categoria gram.  
definició

n  
The estate of a person upon death defined by federal estate laws to include all of the deceased's real and personal property at death that may be passed by will or by intestate succession as well as specified property transferred by the deceased before death.

origen definició  
context

MW  
"To elect to treat as qualified terminable interest property for purposes of the federal or any state estate tax marital deduction all or any specific portion of any property includable in my gross estate for federal estate tax purposes".

origen del context

TO, L. 138

## Català

### massa hereditària

categoria gram.  
definició

f  
Conjunt de béns d'una herència indivisa.

origen definició  
context

GEC  
"Si l'hereu o legatari ho és d'una cosa concreta, és a dir, no té una participació en forma de quota en la massa hereditària, la tributació és independent per la quantitat percebuda de l'assegurança".

origen del context

[http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/bitstream/10609/55602/5/Imposici%C3%B3%20patrimonial\\_M%C3%B2dul4\\_Quantificaci%C3%B3%20i%20gesti%C3%B3%20de%20l'ISD.pdf](http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/bitstream/10609/55602/5/Imposici%C3%B3%20patrimonial_M%C3%B2dul4_Quantificaci%C3%B3%20i%20gesti%C3%B3%20de%20l'ISD.pdf)

Entry Number 31  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### intellectual property

categoria gram. n  
definició Property that derives from the work of the mind or intellect; specifically: an idea, invention, trade secret, process, program, data, formula, patent, copyright, or trademark or application, right, or registration relating thereto.

origen definició MW  
context "The term "Publicity and IP Rights" as used throughout my will shall mean those intellectual property and related tangible or intangible property rights that I may own at the time of my death".

origen del context TO, L. 66  
nota The abbreviation, which is also used in Paul Newman's last will and testament, is 'IP'.

## Català

### propietat intel·lectual

categoria gram. f  
definició Conjunt de facultats que la llei concedeix a l'autor d'una obra científica, artística o literària, quant al poder exclusiu de publicar-la, modificar-la, explotar-la econòmicament i disposar-ne de qualsevol forma.

origen definició TMC  
context "En els Registres de la Propietat Intel·lectual es registren drets, que recauen sobre les obres susceptibles de protecció".

origen del context [http://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura\\_i\\_adreces/organismes/rpi/temes/idees\\_basiques\\_de\\_la\\_propietat\\_intel\\_lectual](http://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/rpi/temes/idees_basiques_de_la_propietat_intel_lectual)

Entry Number 7  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### Internal Revenue Code

categoria gram. n  
definició The unified law of taxation in the United States.  
origen definició FFD  
context "The term "death taxes" shall mean all legacy, succession, inheritance, transfer and estate taxes, but shall not include generation-skipping transfer taxes imposed under Chapter 13 of the Internal Revenue Code or under any state tax laws".  
  
origen del context TO, L. 220  
nota "It outlines how individuals and corporations are taxed as well as which deductions and credits are allowed, and how they are to be applied. The Code also covers estate taxes, gift taxes, and payroll taxes. The current version of the Internal Revenue Code was introduced in 1986, though it has been amended since. Critics of the code contend that it is needlessly complicated." FFD

## Català

### Codi de rendes internes de 1986

categoria gram. m  
definició La llei unificada d'impostos dels Estats Units d'Amèrica.  
origen definició HHR  
context "L'impost diferit d'intercanvi, tal com es defineix en 1031 secció del Codi de rendes internes de 1986, modificat, ofereix a les empreses un dels passat grans oportunitats per crear riquesa i estalviar impostos".  
  
origen del context <http://www.articlesphere.com/ca/Article/Personal-Property-Exchanges/125153>

Entry Number 13  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### legatee

categoria gram.  
definició

n

One to whom a legacy is bequeathed or a devise is given.

origen definició  
context

MW

"[...]shall be prorated or apportioned among or charged against the respective devisees, legatees, beneficiaries, transferees or other recipients, or charged against any property which passes to any of them".

origen del context

TO, L. 225

## Català

### legatari, -ària

categoria gram.  
definició

m i f

Dit de la persona a favor de la qual hom ha fet un llegat. GEC

origen definició  
context

"Els béns de tot tipus que fins a un any abans de la mort figurin a nom del causant, tret que es provi fefaentment que van ser transmesos i que estan en poder d'una persona diferent d'un hereu, legatari, parent de tercer grau o cònjuge de qualssevol d'aquests últims o del causant".

origen del context

[http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/bitstream/10609/55602/5/Imposici%C3%B3%20patrimonial\\_M%C3%B2dul4\\_Quantificaci%C3%B3%20i%20gesti%C3%B3%20de%20l'ISD.pdf](http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/bitstream/10609/55602/5/Imposici%C3%B3%20patrimonial_M%C3%B2dul4_Quantificaci%C3%B3%20i%20gesti%C3%B3%20de%20l'ISD.pdf)

Entry Number 11  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### memorandum

categoria gram.  
definició

n

A record (as a note) which is used by a party seeking to enforce an otherwise oral agreement in accordance with the Statute of Frauds to prove that the other party agreed to a contract and which need not contain all the terms of the contract itself.

origen definició  
context

MW

"I may leave a memorandum containing suggestions for the disposition of certain items of my tangible personal property, but such memorandum shall not be binding on the legatees named in this Section".

origen del context

TO, L. 39

## Català

### memòria testamentària

categoria gram.  
definició

f

En el dret successori català, instrucció escrita que el testador dóna als hereus o els marmessors fora del testament i que es refereix a certes disposicions d'un caràcter particular.

origen definició  
context

GEC

"Tenint en compte la semblança entre el codicil confirmat en un testament i les memòries testamentàries del dret civil català, aquest fet pot tenir rellevància pel que fa a considerar la validesa d'una memòria testamentària anterior al testament".

origen del context

<http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000239/0000036.pdf>

Entry Number 23  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### partnership

categoria gram.  
definició

n

An association of two or more persons or entities that conduct a business for profit as co-owners.

origen definició  
context

MW

"[...] and the following additional powers of that Act set forth in Connecticut General Statutes §45a-235: (2) Buy Insurance and Annuities; (3) Invest in, Partnerships, etc."

origen del context

TO, L. 112

## Català

### partenariat

categoria gram.  
definició

m

Forma de col·laboració, més o menys formalitzada, entre dues o més organitzacions o persones que comparteixen un interès comú perquè determinades accions o estratègies es portin a terme, de tal manera que satisfacin les expectatives i les necessitats de les parts implicades.

origen definició  
context

EAD

"El treball que ara es presenta porta per títol Els acords de partenariat publicoprivat en els complexos esportius municipals en municipis de menys de 20.000 habitants. Aprenentatges d'experiències amb dissenys i resultats dispars, un treball dirigit per Andreu Camps, professor del departament de Salut i Gestió Esportiva a l'Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya de Lleida".

origen del context

[http://eapc.gencat.cat/ca/detalls/Article/presentacio\\_libre\\_partenariat\\_publicoprivat\\_compl\\_esportius](http://eapc.gencat.cat/ca/detalls/Article/presentacio_libre_partenariat_publicoprivat_compl_esportius)

Entry Number 17  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### profit participation

categoria gram. n  
definició Consultation done jointly in any establishment of a goal, sharing of profits or when it comes to making a decision. Teamwork is an example of participation. It helps increasing the commitment of the employees to collective objectives.

origen definició LD  
context "[...]any other right to receive royalties, profit participation or residuals representing payment for my services rendered as an actor to the then trustee under my Trust Agreement".  
origen del context TO, L. 52

## Català

### participació en els beneficis

categoria gram. f  
definició Part dels beneficis que hom distribueix a determinades persones o a grups (empleats, treballadors, directius, socis, etc) d'una empresa.

origen definició GEC  
context "Per això, tots els anys distribuïm entre els mutualistes els excedents de rendibilitat d'aquelles assegurances que tenen assignada una Participació en Beneficis".  
origen del context <http://mutualmedica.com/ca/noticies/comunicacions/1743-participacio-en-beneficis.html>



Entry Number 14  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### **promissory note**

categoria gram. n  
definició A written promise to pay at a fixed or determinable future time a sum of money to a specified individual or to bearer.

origen definició MW  
context "[...] to execute and deliver promissory notes or other evidences of such indebtedness or guarantee; to mortgage, pledge, hypothecate or otherwise encumber all or any part of my estate and to secure payment of such indebtedness".

origen del context TO, L. 185

## Català

### **pagaré**

categoria gram. m  
definició Títol, valor (nominatiu, a l'ordre o al portador), en què hom fa constar la promesa de pagar una certa quantitat de diners, en un determinat venciment, a la persona que en resulti ésser posseïdor legítim.

origen definició GEC  
context "La Direcció General de Política Financera i Assegurances de la Generalitat de Catalunya ha adjudicat, a través de subhasta ordinària, pagarés per un import de 42.700.000 euros. La quantitat sol·licitada ha estat de 123.600.000 euros".

origen del context [http://premsa.gencat.cat/pres\\_fsvp/AppJava/notapremsavw/87778/ca/generalitat-adjudica-pagares-import-42-7-milions-deuros.do](http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/AppJava/notapremsavw/87778/ca/generalitat-adjudica-pagares-import-42-7-milions-deuros.do)

Entry Number 4  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### public auction

categoria gram.  
definició

n

A sale of property at auction, where any and all persons who choose are permitted to attend and offer bids.

origen definició  
context

LD

"I direct the executors to sell any airplane and all race cars which I own at the time of my death at public auction or private sale, as the executors shall deem advisable in order to realize their fair market value".

origen del context  
nota

TO, L. 6

"Though this phrase is frequently used, it is doubtful whether the word "public" adds anything to the force of the expression, since "auction" itself imports publicity. If there can be such a thing as a private auction, it must be one where the property is sold to the highest bidder, but only certain persons, or a certain class of persons, are permitted to be present or to offer bids." LD

## Català

### subhasta

categoria gram.  
definició

f

Sistema de venda pública consistent a atorgar una cosa al millor postor, és a dir, a la persona que n'ofereix un preu més elevat.

origen definició  
context

GEC

"L'autorització judicial té lloc pel procediment de jurisdicció voluntària, amb notificació prèvia als fideïcomissaris i al curador, si n'hi ha, sense que calgui la subhasta".

origen del context

[http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/llibre\\_4t\\_successions\\_79.pdf](http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/llibre_4t_successions_79.pdf)

Entry Number 24  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### remainderman

categoria gram. n  
definició The person entitled to receive a particular estate on its determination.  
origen definició COD  
context "[...](21) Distribute Directly to Remaindermen [...]".  
origen del context TO, L. 108

## Català

### nu -a propietari -ària

categoria gram. m i f  
definició Persona que té una propietat gravada amb un usdefruit.  
origen definició TMC  
context "Entre la normativa que s'estableix per al dret d'usdefruit, cal destacar, en primer lloc, el reconeixement de l'alienabilitat del dret. Atesa, però, la importància que aquest fet pot representar per al nu propietari, s'atribueix a aquest la possibilitat d'evitar-ne el canvi subjectiu i se li dóna la possibilitat d'exercir el dret d'adquisició preferent per a recuperar aquell dret".  
origen del context <https://www.upf.edu/sintesi/2000/10013.htm>

Entry Number 18  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### residual

categoria gram. n  
definició Of, relating to, or constituting a residue.  
origen definició MW  
context "[...] any other right to receive royalties, profit participation or residuals representing payment for my services rendered as an actor to the then trustee under my Trust Agreement".  
origen del context TO, L. 52

## Català

### romanent de l'herència

categoria gram. m  
definició Part de l'actiu hereditari que queda un cop s'han repartit els llegats específics i s'han pagat tots els deutes, impostos i taxes administratives.  
origen definició TMC  
context "La quarta falcídia es pot reclamar un cop hi ha hagut la defunció, perquè aquest és el moment en què podem saber què hi diu al testament i, per Continua a la pàgina 3... tant, quins béns s'han llegat; quins béns queden al romanent de l'herència i, si aquests últims, són suficients per cobrir la quota mínima a què té dret l'hereu".  
origen del context [http://comunicacionempresarial.net/UPLOAD/lv1503gabarro\\_v09.pdf](http://comunicacionempresarial.net/UPLOAD/lv1503gabarro_v09.pdf)

Entry Number 6  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### residuary estate

categoria gram. n  
definició All of what is left of an estate once the deceased person's debts and administration costs have been paid and all specific and general bequests and devises have been distributed -called also residual estate.

origen definició MW  
context "The net proceeds thereof shall pass under Section 6 as a part of my residuary estate".  
origen del context TO, L. 11

## Català

### romanent de l'herència

categoria gram. m  
definició Part de l'actiu hereditari que queda un cop s'han repartit els llegats específics i s'han pagat tots els deutes, impostos i taxes administratives.

origen definició TMC  
context "La quarta falcídia es pot reclamar un cop hi ha hagut la defunció, perquè aquest és el moment en què podem saber què hi diu al testament i, per Continua a la pàgina 3... tant, quins béns s'han llegat; quins béns queden al romanent de l'herència i, si aquests últims, són suficients per cobrir la quota mínima a què té dret l'hereu".  
origen del context [http://comunicacionempresarial.net/UPLOAD/lv1503gabarro\\_v09.pdf](http://comunicacionempresarial.net/UPLOAD/lv1503gabarro_v09.pdf)

Entry Number 19  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### residue

categoria gram.  
definició

n

The part of a testator's estate remaining after the satisfaction of all debts, charges, taxes, and legacies other than residuary legacies.

origen definició  
context

FL

"If you intend to make a legacy free of Inheritance Tax you should take into account that Inheritance Tax may still be payable on the gift but paid out of the Residue of your estate[...]".

origen del context

<http://www.wisewills.co.uk/Legal%20terms%20explained.htm>

## Català

### romanent de l'herència

categoria gram.  
definició

m

Part de l'actiu hereditari que queda un cop s'han repartit els llegats específics i s'han pagat tots els deutes, impostos i taxes administratives.

origen definició  
context

TMC

"La quarta falcídia es pot reclamar un cop hi ha hagut la defunció, perquè aquest és el moment en què podem saber què hi diu al testament i, per Continua a la pàgina 3... tant, quins béns s'han llegat; quins béns queden al romanent de l'herència i, si aquests últims, són suficients per cobrir la quota mínima a què té dret l'hereu".

origen del context

[http://comunicacionempresarial.net/UPLOAD/1v1503gabarro\\_v09.pdf](http://comunicacionempresarial.net/UPLOAD/1v1503gabarro_v09.pdf)

Entry Number 16  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### royalty

categoria gram.  
definició

n

Payment made to the owner of a patent or copyright for the use of it.

origen definició  
context

MW

"[...]any other right to receive royalties, profit participation or residuals representing payment for my services rendered as an actor to the then trustee under my Trust Agreement".

origen del context

TO, L. 52

## Català

### regalia

categoria gram.  
definició

f

Pagament a empreses estrangeres (o també, de vegades, entre empreses d'un mateix país) que es deriva de contractes d'assistència tècnica, de cessió de tecnologia, per a l'ús d'una patent, d'una marca comercial, etc.

origen definició  
context

GEC

"Concepte de la relació: es pot definir com aquella relació per la qual un artista concedeix a una persona jurídica o empresa discogràfica, el dret a reproduir i a distribuir una obra prèviament enregistrada a canvi d'una remuneració, normalment anomenada regalia, consistent en un percentatge de cada exemplar venut".

origen del context

<http://cultura.gencat.cat/web/.content/cnca/document/s/codi.pdf>

Entry Number 9  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### settlor

categoria gram.  
definició

n

The person who creates a trust by a written trust declaration, called a "Trustor" in many (particularly western) states and sometimes referred to as the "Donor."

origen definició  
context

FD

"[...] established by me as settlor and trustee and signed by me prior to the execution of this will ("my Trust Agreement"), to be held and administered in a separate trust for the benefit of such person".

origen del context  
nota

TO, L. 33

"The settlor usually transfers the original assets into the trust." FD

## Català

### fideïcomitent, -a

categoria gram.  
definició  
origen definició  
context

m i f

Persona que estableix un fideïcomís.

GEC

"El fiduciari pot alienar i gravar els béns fideïcomesos, lliures del fideïcomís, en els casos en què ho permeti la llei o ho autoritzin el fideïcomitent o els fideïcomissaris, d'acord amb el que estableix aquesta secció".

origen del context

<http://civil.udg.edu/normacivil/cat/CCC/art/a426-36.htm>



Entry Number 27  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### **sole discretion**

categoria gram. n  
definició The only person with the freedom to decide how to act or what should be done in a particular situation.  
origen definició TL  
context "[...] in such manner as the executors in the executors' discretion shall determine and to pay any bank loan indebtedness on such guarantee in full at such time or times".  
origen del context TO, L. 198

## Català

### **a la discreció de**

categoria gram. loc  
definició Segons el voler de.  
origen definició DJC  
context La normativa sobre el tractament dels residus perillosos es deixa a la discreció de les autonomies.  
origen del context <http://cit.iec.cat/progdct/defaultsinonims.asp?opcio=1&cerca=discreci%F3#top>

Entry Number 2  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### tangible personal property

categoria gram. n  
definició Personal property can be divided into two major categories: (1) corporeal personal property, including such items as animals, merchandise, and jewelry; and (2) incorporeal personal property, comprised of such rights as stocks, bonds, Patents, and copyrights.

origen definició LDFD  
context "I bequeath to my wife, Joanne Woodward Newman (also known as Joanne Woodward), if she survives me, all tangible personal property which I own at the time of my death other than any property effectively sold and/or bequeathed as provided under Subsections 1.1 and 1.2 above, including without limitation all household furnishings, musical instruments, works of art, personal effects and automobiles, together with any prepaid insurance or proceeds of insurance thereon [...]"

origen del context TO, L. 19

## Català

### béns tangibles

categoria gram. m  
definició Riquesa, fortuna, hisenda. Que pot ésser tocat, perceptible al tacte.

origen definició DIEC  
context "Pel que fa a les correspondències en català, al Cercaterm trobem el terme borsa de mercaderies com a equivalent de commodity exchange o commodity market. En un document de La Caixa trobem els possibles equivalents béns tangibles o actius tangibles (segons el context)".

origen del context [http://www2.ub.edu/assessling/cgi/consultes/resposta.pl?consultes\\_id=418](http://www2.ub.edu/assessling/cgi/consultes/resposta.pl?consultes_id=418)

Entry Number 28  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### to apportion

categoria gram.  
definició

v tr

To make a usually proportionate division or distribution of (an amount due) according to a plan: as to divide (an amount due in tax or other liability) among the parties responsible for respective shares of the payment.

origen definició  
context

MW

"Sources of Payment; Apportionment: I direct that no portion of any such expenses or death taxes paid under this Section shall be prorated or apportioned [...]"

origen del context

TO, L. 221

## Català

### prorratejar

categoria gram.  
definició

v tr

Distribuir un concepte retributiu en parts proporcionals fetes efectives periòdicament.

origen definició  
context

TMC

"Aquest límit conjunt s'ha de prorratejar entre els subjectes passius en proporció a la participació que tenen en el títol hereditari".

origen del context

[http://etributs.gencat.cat/web/.content/documents/02\\_doc\\_tributs/02\\_impost\\_suc\\_don/guia\\_isd.pdf](http://etributs.gencat.cat/web/.content/documents/02_doc_tributs/02_impost_suc_don/guia_isd.pdf)

Entry Number 8  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### to bequeath

categoria gram.  
definició

v tr

To say in a will that (your property) will be given to (a person or organization) after you die.

origen definició  
context

MW

"If my wife, Joanne Woodward Newman, does not survive me, I bequeath (A) any promissory notes payable to me (i) by any daughter of mine who survives me, and (ii) by Cora Casem, presently of Fresh Meadows, New York, if she survives me, to the debtor at each such promissory note, together with any accrued and unpaid interest thereon".

origen del context

TO, L. 42

## Català

### llegar

categoria gram.  
definició

v tr

Deixar (un bé propi) a algú per disposició testamentària.

origen definició  
context

DIEC

"Si el causant o la persona gravada només tenen una part en la cosa objecte del llegat o un dret sobre aquesta mateixa cosa, el llegat és eficaç únicament respecte a aquesta part o aquest dret, llevat que resulti clara la voluntat de llegar la cosa enterament".

origen del context

[http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/livre\\_4t\\_successions\\_79.pdf](http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/livre_4t_successions_79.pdf)

Entry Number 20  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### trust

categoria gram.  
definició

n

A fiduciary relationship in which one party holds legal title to another's property for the benefit of a party who holds equitable title to the property.

origen definició  
context

MW

"The executors may direct the trustee under my Trust Agreement to pay to my estate such amount of trust property as the executors shall determine are required for payment, in part or in full, of (i) any such expenses (ii) any such death taxes (including any interest and penalties thereon), and (iii) any bequests or devises contained in this will and any codicils thereto".

origen del context

TO, L. 231

## Català

### fideïcomís

categoria gram.  
definició

m

Disposició segons la qual una persona, en testament o en capítols matrimonials, deixa tots els seus béns o una part a una altra persona amb l'encàrrec de conservar-los i transmetre'ls a un tercer.

origen definició  
context

DIEC

"Pel que fa a la successió testada, se suprimeix el testament davant de rector i es reordena i simplifica la regulació dels fideïcomisos limitant la vinculació dels béns, amb la voluntat, com s'ha explicitat al preàmbul, de cercar un equilibri entre la voluntat del testador i les exigències pràctiques del món contemporani".

origen del context

[http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/livre\\_4t\\_successions\\_79.pdf](http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/livre_4t_successions_79.pdf)

Entry Number 21  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### trust agreement

categoria gram. n  
definició Formal agreement through which a trustor vests the ownership rights (title) to one or more assets to one or more trustees for conservation and protection on behalf of one or more beneficiaries of the trust.

origen definició BD  
context "The executors may direct the trustee under my Trust Agreement to pay to my estate such amount of trust property as the executors shall determine are required for payment, in part or in full, of (i) any such expenses (ii) any such death taxes (including any interest and penalties thereon), and (iii) any bequests or devises contained in this will and any codicils thereto".

origen del context TO, L. 231

## Català

### contracte de fideïcomís

categoria gram. m  
definició Negoci jurídic bilateral. Disposició segons la qual una persona, en testament o en capítols matrimonials, deixa tots els seus béns o una part a una altra persona amb l'encàrrec de conservar-los i transmetre'ls a un tercer.

origen definició GEC i DIEC  
context "Els fideïcomissos, herències o comptes d'agència, administrats en nom dels beneficiaris sota un contracte de fideïcomís, testament o contracte d'agència".

origen del context <http://www.idescat.cat/Classif/Classif?TC=6&V0=1&V1=87&V3=6430>

Entry Number 10  
autor HHR  
àrea temàtica Jurídica

## English

### trustee

categoria gram.  
definició

n

A natural or legal person to whom property is committed to be administered for the benefit of a beneficiary (as a person or charitable organization): the holder of legal title to property placed in a trust.

origen definició  
context

MW

"[...] established by me as settlor and trustee and signed by me prior to the execution of this will ("my Trust Agreement"), to be held and administered in a separate trust for the benefit of such person".

origen del context

TO, L. 33

## Català

### fideïcomissari, -ària

categoria gram.  
definició

m i f

Persona que rep un fideïcomís.

origen definició  
context

DIEC

"El fideïcomís de residu és una modalitat de substitució fideïcomissària en la que el testador atorga a l'instituit facultats dispositives inter vivos, preveient un hereu ulterior per als béns que encara subsisteixin a la mort de l'instituit".

origen del context

[http://www.indret.com/pdf/715\\_cat.pdf](http://www.indret.com/pdf/715_cat.pdf)

## 8.2. Text paral·lel 1 (català)

Exemple d'un testament obert<sup>1</sup>:

Núm. de protocol: tres-cents quaranta

### TESTAMENT

Barcelona, tres de març de dos mil dotze, a les dotze hores \_\_\_\_\_

Davant meu, Marta Termes Serinyà, notària de Barcelona del Col·legi de Notaris de Catalunya, amb residència a Barcelona, compareix: \_\_\_\_\_

Robert Garcia Verdú, amb DNI 23 444 526 M i veïnatge civil català, nascut el cinc de juliol de mil nou-cents quaranta-cinc a Ripoll, amb domicili carrer Diputació, núm. 3, de Girona; fill d'Eudald Garcia Pons i Teresa Verdú Tomàs; casat en úniques núpcies i en règim de separació de béns amb Dolors Crusells Bernat, amb qui té una filla, Maria Mercè. \_\_\_\_\_

El considero amb la capacitat legal necessària per testar. Expressa la seva voluntat d'atorgar testament, la qual cosa fa en els termes que estableixen les clàusules següents, redactades d'acord amb el que manifesta de viva veu.

\_\_\_\_\_

### Clàusules

*Primera.* Institueix hereva universal i lliure la seva filla Maria Mercè, que ha de ser substituïda vulgarment pels seus descendents, però únicament en el supòsit de premoriència. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

<sup>1</sup> Extret de la pàgina web del Servei Lingüístic de l'Àmbit Judicial: <  
[http://administraciojusticia.gencat.cat/web/.content/home/seccions\\_tematiques/usos\\_linguistics/recursos\\_linguistics/documentos\\_juridics/documentos\\_juridics\\_i\\_judicials/testament.pdf](http://administraciojusticia.gencat.cat/web/.content/home/seccions_tematiques/usos_linguistics/recursos_linguistics/documentos_juridics/documentos_juridics_i_judicials/testament.pdf)>



*Segona.* Llega a la seva esposa, Dolors Crusells Bernat, l'usdefruit universal i vitalici de la seva herència i la relleva de les obligacions de formalitzar-ne l'inventari i de donar-ne una fiança. \_\_\_\_\_

*Tercera.* Aquest testament revoca qualsevol altre acte d'última voluntat anterior que hagi atorgat el testador. \_\_\_\_\_

Llegeixo aquest testament en veu alta, ja que el testador renuncia al dret que li he fet saber que té de llegir-lo ell mateix. Hi dóna la conformitat i el signa amb mi, que dono fe de la seva identitat, d'haver complert<sup>1</sup> en un sol acte totes les formalitats legals i de tot el que conté aquest instrument públic, estès en un full de paper exclusiu per a documents notariaus, amb el número 45734. \_\_\_\_\_

[signatura del testador]

[signatura del notari]

Testador

Notari

### 8.3. Text paral·lel 2 (català)

Exemple de testament amb llegat de diners i usdefruit de la resta de béns a favor del cònjuge, i clàusula d'hereus a favor dels fills<sup>2</sup>:

NÚMERO CENT QUARANTA-VUIT.

TESTAMENT OBERT.-----

Arcàdia, la meva residència, el dia vint-i-set de juliol de dos mil cinc.

Davant meu, PERE MÈRVOL I GLAVULL, notari de l'Il·lustre Col·legi de Catalunya,

----- COMPAREIX -----

El senyor RAMON R. i M., major d'edat, casat, veí d'Arcàdia (08000), amb domicili a l'avinguda A, número 13 i amb DNI-NIF número 99 705 127-A.

Intervé en el seu propi nom i dret.

Té, al meu judici, la capacitat legal necessària per a TESTAR i com a antecedents de la seva darrera voluntat,

Declara haver nascut el dia 20 d'agost de 1912 a Arcàdia, comarca d'Arcàdia; ser fill dels esposos August i Maria, difunts; trobar-se casat en úniques núpcies i en règim de separació de béns amb la senyora Dolors A. i V., de la qual té dos fills anomenats Antoni i Rosa R. i A.; i estar subjecte al Dret civil de Catalunya,

Fetes aquestes declaracions, ordena el seu TESTAMENT, de conformitat amb les següents,

----- CLÀUSULES,-----

PRIMERA: Llega, a qui acrediti tenir-hi dret, la llegítima que legalment li correspongui. -----

---

<sup>2</sup> Extret de la pàgina web de *La plataforma per la llengua*, <<https://www.plataforma-llengua.cat/que-fem/eines-recursos/documentos-notarials/>> © Pel formulari, Joan Bernà i Xirgo

SEGONA: Llega a la seva esposa Dolors A. V., amb facultat per a prendre possessió per si del llegat:

a) els saldos dineraris que pugui tenir el testador, en metàl·lic, compte corrent, dipòsit o llibreta d'estalvi, així com els valors o títols de qualsevol mena dipositats en entitats de crèdit;

b) l'usdefruit de la resta dels seus béns, amb rellevació de fiança i inventari.

TERCERA: Sense perjudici dels anteriors llegats, en tots els seus béns, drets, crèdits i accions, tant presents com futurs, institueix hereus els seus fills Antoni R. A. i Rosa R. A., per parts iguals, i els substitueix vulgarment per als supòsits de premoriència, repudiació, incapacitat o en qualsevol cas en què els hereus instituïts no puguin o no vulguin ser-ho (en el benentès que en cas d'incapacitat psíquica conservarien aquest caràcter) pels seus respectius descendents, per estirps.

QUARTA: Revoca per aquest testament qualsevol altra disposició d'última voluntat que hagués atorgat amb anterioritat a aquest acte.

Aquest és el testament que la persona compareixent atorga a la meua presència, essent les disset hores i vint minuts.

----- RESERVES I ADVERTIMENTS LEGALS -----

Faig al compareixent les reserves i els advertiments legals.

Jo, el notari, he redactat aquest document en llengua catalana, de conformitat amb l'article 14 de la Llei del Parlament de Catalunya 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística.

---- PROTECCIÓ DE DADES DE CARÀCTER PERSONAL ----

Adverteixo expressament el compareixent, de conformitat amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal i amb l'Ordre del Ministeri de Justícia 484/2003, de 19 de febrer, que:-----

-----

a) les seves dades personals s'incorporaran als fitxers de "protocol i documentació notarial" i d'"administració i organització".-----

b) que aquestes dades poden ser cedides a aquelles administracions públiques que hi tinguin dret.-----

c) que els interessats afectats podran exercir, si escau, els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició.

----- ATORGAMENT I AUTORITZACIÓ,-----

Llegeixo aquest testament, prèviament advertida la persona que testa del dret que té a llegir-lo, que no usa, manifesta que és conforme amb la seva voluntat i firma amb mi.

Jo, el notari, dono fe de conèixer la persona compareixent, d'haver estat observades en unitat d'acte totes les formalitats legals, que el consentiment del testador ha estat lliurement prestat, que l'atorgament s'adequa a la legalitat i a la seva voluntat degudament informada i de tot el que conté el present instrument públic, estès sobre dos fulls de paper timbrat notarial, números 4J4900941 i el següent en ordre.

Núm. 79

## 8.4. Text paral·lel 1 (anglès)

Exemple d'un testament d'una persona soltera i sense fills<sup>3</sup>:

### Will for single person with no children

Last Will and Testament of \*

I, \* , a resident of \* , \* , \* , declare that this is my Last Will and Testament and I revoke all previous wills and codicils.

1. I have never been married and I have no children or grandchildren.

2. I make the following specific gifts:

I give \* to \* , my \* , or if not surviving to \* , my \* .

I give all the rest of my property, whether real or personal, wherever located, to \* , my \* , or if not surviving to \* , my \* .

All beneficiaries named in this will must survive me by thirty days to receive any gift under this will.

If any beneficiary and I should die simultaneously, I shall be conclusively presumed to have survived that beneficiary for purposes of this will.

I appoint \* , my \* , of \* , as Executor, to serve without bond. If not surviving or otherwise unable to serve, I appoint \* , my \* , of \* , as Alternate Executor, also to serve without bond.

In addition to any powers, authority, and discretion granted by law, I grant such Executor or Alternate Executor any and all powers to perform any acts, in his or her sole discretion and without court approval, for the management and distribution of my estate, including independent administration of my estate.

---

<sup>3</sup> Extret de Godayol, Pilar. *Guia didàctica 4. Les successions testades i les intestades*, de l'assignatura de Traducció Jurídica i Econòmica I (extractes de Sitarz, Daniel. *The Complete Book Of Personal Legal Forms: FORMS-ON-DISK*. Nova York: Nova Publishing Company, 1997)

I publish and sign this Last Will and Testament, consisting of \* typewritten pages, on \* , 19\* , and declare that I do so freely, for the purposes expressed, under no constraint or undue influence, and that I am of sound mind and of legal age.

Signature of Testator

Printed name of Testator

On \* , 19\* , in the presence of all of us, the above-named Testator published and signed this Last Will and Testament, and then at Testator's request, and in Testator's presence, and in each other's presence, we all signed below as witnesses, and we declare, under penalty of perjury, that, to the best of our knowledge, the Testator signed this instrument freely, under no constraint or undue influence, and is of sound mind and legal age.

Signature of Witness

Printed name of Witness

Address of Witness

## 8.5. Text parallel 2 (anglès)

Exemple d'un testament d'una persona casada amb fills<sup>4</sup>:

### Will for married person with children

Last Will and Testament of \*

I, \*, a resident of \*, \*, \*, declare that this is my Last Will and Testament and I revoke all previous wills and codicils.

1. I am married to \* .

2. I have \* children living. Their names, addresses, and dates of birth are as follows:

I make the following specific gifts:

I give \* to \*, my \*, or if not surviving to \*, my \* .

I give all the rest of my property, whether real or personal, wherever located, to \*, my \*, or if not surviving to \*, my \* .

I appoint \*, my \*, of \*, as Executor, to serve without bond. If not surviving or otherwise unable to serve, I appoint \*, my \*, of \*, as Alternate Executor, also to serve without bond.

In addition to any powers, authority, and discretion granted by law, I grant such Executor or Alternate Executor any and all powers to perform any acts, in his or her sole discretion and without court approval, for the management and distribution of my estate, including independent administration of my estate.

If a Guardian is needed for any of my minor children, I appoint \*, my \*, of \*, as Guardian of the person(s) and property of my minor children, to serve without

---

<sup>4</sup> Extret de Godayol, Pilar. *Guia didàctica 4. Les successions testades i les intestades*, de l'assignatura de Traducció Jurídica i Econòmica I (extractes de Sitarz, Daniel. *The Complete Book Of Personal Legal Forms: FORMS-ON-DISK*. Nova York: Nova Publishing Company, 1997)

bond. If not surviving or unable to serve, I appoint \* , my \* , of \* , as alternate Guardian, also to serve without bond.

In addition to any powers, authority, and discretion granted by law, I grant such Guardian or Alternate Guardian any and all powers to perform any acts, in his or her sole discretion and without court approval, for the management and distribution of the property of my minor children and for their care.

If any of my children are under \* years of age on my death, I direct that any property that I give them under this will be held in an individual trust for each child, under the following terms, until each shall reach \* years of age.

I appoint \* , my \* , of \* , as trustee of any and all required trusts, to serve without bond. If not surviving or otherwise unable to serve, then I appoint \* , my \* , of \* , as alternate Trustee, also to serve without bond. In addition to all powers, authority, and discretion granted by law, I grant such trustee or alternate trustee full power to perform any act, in his or her sole discretion and without court approval, to distribute and manage the assets of any such trust.

I publish and sign this Last Will and Testament, consisting of \* typewritten pages, on \* , 19\* , and declare that I do so freely, for the purposes expressed, under no constraint or undue influence, and that I am of sound mind and of legal age.

Signature of Testator

Printed name of Testator

Signature of Witness

Printed name of Witness

Address of Witness

County of \*

State of \*



Subscribed, sworn to, and acknowledged before me on \* , 19\* , by \* , the Testator, and by \* , and \* , and \* , the Witnesses.

Signature of Notary Public

Printed name of Notary Public

Notary Public

In and for the County of \* ,

State of \*

Commission expires on \* , 19\*